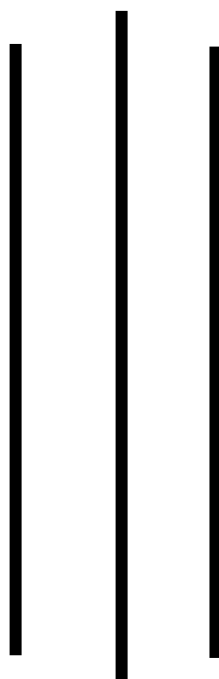

गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री प्रेमकुमारी पुनले १७ औं
गाउँसभा समक्ष पेश गर्नु भएको आर्थिक वर्ष
२०८१।८२ को बजेट वक्तव्य

रघुगंगा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
मौवाफाँट, म्याग्दी

असार १०, २०८१

गाउँसभाका अध्यक्ष महोदय,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु ।

१. रघुगंगा गाउँपालिकाको १७ औं गाउँसभाको यो महत्वपूर्ण क्षण र विशेष अवसरमा नेपालको संविधानको धारा २३० तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७१ बमोजिम गाउँपालिका उपाध्यक्षलाई प्राप्त जिम्मेवारी बोध गर्दै आगामी आर्थिक बर्ष २०८१।८२ को बजेट यस गरीमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।
२. यस अवसरमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक जनताको शासन व्यवस्था स्थापनाका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका जनआन्दोलन, दशवर्षे जनयुद्ध, राजनैतिक क्रान्ति एवं संघर्षका ऐतिहासिक तथा महान सहिदहरुप्रति उच्च सम्मानका साथ हार्दिक श्रद्धासुमन व्यक्त गर्दछु । साथै राष्ट्रहित, राष्ट्रिय सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, लोकतन्त्र र अग्रगामी परिवर्तनका लागि नेपाली जनताले पटक-पटक गर्दै आएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, सशस्त्र सङ्घर्ष, त्याग, बलिदान र विभिन्न जनजीविकाका आन्दोलनहरूको गौरवपूर्ण इतिहासलाई स्मरण एवम् बेपत्ता र पीडित नागरिकहरू प्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।
३. संघीय लोकातान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट हामीले यस गाउँपालिकामा निर्वाचित जनप्रतिनिधीको जिम्मेवारी ग्रहण गरेको दोस्रो बर्ष पुरा भईसकेको छ । यस अवधिमा गाउँपालिकाबासीहरुप्रति पूर्ण उत्तरदायी बनेर कार्य गरेका छौं र सबै गाउँपालिकाबासीहरुबाट पाएको आत्मीय माया तथा प्राप्त उचित सल्लाह, सुझाव र स्वच्छ आलोचनाका लागि हार्दिक आभार एवम् कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।
४. विश्वव्यापी कोभिड संक्रमण र यसबाट सृजित आर्थिक मन्दीले देश विदेशमा गहिरो प्रभाव पारिरहेको र अर्थतन्त्र संकुचित भएको वर्तमान अवस्थामा स्थानीय अर्थतन्त्र

पनि मन्दीको मारबाट अछुतो रहन सकेन । यो अवस्थामा पनि सन्तुलित एवं समावेशी विकास, आर्थिक वृद्धि, सुशासन, दिगो पूर्वाधार विकास, रोजगारी तथा सीपमूलक तालिम, पर्यटन विकास र सामाजिक विकासको कार्यमा बजेटलाई लक्षित गर्ने अधिकतम प्रयास गरेको छु ।

५. मानव जीवनको रक्षा गर्नु, सामाजिक आर्थिक क्रियाकलापहरू सञ्चालनको व्यवस्था, सहजीकरण तथा नियमन गर्नु स्थानीय सरकारको न्यूनतम दायित्व हो भन्ने कुरालाई आत्मसात गर्दै अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउनका लागि प्रतिबद्ध भई आगामी आ. व. २०८१।८२ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेको छु ।
६. नेपालको संविधान, नेपाल सरकारका प्रचलित कानूनहरू, नेपालको दीर्घकालीन विकास लक्ष्य, पन्ध्रौँ योजना, नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, गण्डकी प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र आवधिक योजना, रघुगंगा गाउँपालिकाको दोस्रो आवधिक विकास योजना (मस्यौदा) सहित स्थानीय राजनैतिक दलहरू, स्थानीय विज्ञ, नागरिक क्षेत्रका अगुवा, विषयगत समिति लगायत सरोकारवाला संघ-संस्थाहरूको सुझावलाई बजेट तर्जुमाको मार्गदर्शनको रूपमा लिएको छु । साथै यस गरीमामय सभामा गाउँपालिका अध्यक्षज्यूबाट प्रस्तुत आ. व. २०८१।८२ को नीति तथा कार्यक्रमलाई प्रमुख आधार बनाएको छु ।
७. दिगो विकास लक्ष्यका महान उद्देश्यहरू प्राप्त गर्नका लागि समपूरक तथा परिपूरक भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने दायित्व बोध गरी दिगो विकास लक्ष्यलाई स्थानीयकरण गर्न प्रयत्न गरेको छु । साथै नेपालको दीर्घकालिन सोच "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" लाई "समृद्ध रघुगंगा, सुखी रघुगंगाबासी" का रूपमा आन्तरिकीकरण गर्न जोड दिएको छु ।
८. अनुत्पादक तथा अनावश्यक खर्च घटाउने, पूँजीगत बजेटको अंश बढाउने र चालु खर्चमा मितव्ययिता ल्याउने गरी बजेट प्रस्ताव गरेको छु । कार्यान्वयन योग्यता, विकासको आवश्यकता, नागरिकका अपेक्षा र विषय विज्ञहरूको सुझावलाई मध्यनजर गरी बजेट तयार गरेको छु ।

सभाका अध्यक्षजू, सभाका सदस्यजूहरू

९. उपलब्ध स्रोत र साधनको न्यायोचित वितरण तथा दिगो र समावेशी विकास मार्फत आर्थिक, सामाजिक असमानताको अन्त्य गर्दै आत्मनिर्भर उन्मुख राष्ट्रिय अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने संघ तथा प्रदेशको सिद्धान्तमा ऐक्यबद्धता रहने गरी आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ । प्रस्तावित बजेटका उद्देश्यहरू निम्न अनुसार रहेका छन् ।

- i. गाउँपालिकाको अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाई उच्च एवम् समावेशी आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने,
- ii. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता नागरिकका अत्यावश्यकिय सेवालाई गुणस्तरीय र आम नागरिकको पहुँचमा सहज रूपमा पुऱ्याउने,
- iii. सुशासन र नागरिक मैत्री सेवा प्रवाह गर्ने,
- iv. योजना निर्माण, विकास र समृद्धिमा सार्वजनिक, नीजि र सहकारी क्षेत्रको साझेदारी गर्ने,
- v. हरेक जीवन अमूल्य हुने भएकोले विभिन्न रोगहरू र विपद्वाट जीवनरक्षा गर्ने,
- vi. उपलब्ध साधन स्रोत र क्षमताको आदर्शितम् प्रयोग मार्फत सर्वाङ्गीण विकासलाई निरन्तरता दिने,
- vii. लोकतन्त्रका लाभहरूको समानुपातिक, समावेशी र न्यायोचित वितरण गर्दै लोककल्याणकारी भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने,
- viii. सामाजिक, आर्थिक र भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र निर्माणमा टेवा पुऱ्याउने,
- ix. स्थानीय नेतृत्वको विकास र सेवा प्रवाहमा सरल, सहज र समावेशी पहुँच सुनिश्चित गर्ने,
- x. स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्ने ।

सभाध्यक्ष महोदय एवं सभासदस्यजूहरू,

अब म रघुगंगा गाउँपालिकाको गत आर्थिक बर्ष २०७९।८० को यथार्थ आर्थिक अवस्थालाई संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१०. गत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा आन्तरिक आय १ करोड २७ लाख ७५ हजार ७२ रुपैयाँ प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरिएकोमा १ करोड १२ लाख १४ हजार ३ सय ७३ रुपैयाँ ५४ पैसा प्राप्त भएको छ भने गत आ. व. मा खर्च नभई अ. ल्या. रहेको रकम ६ करोड २३ लाख ४८ हजार ६ सय २३ रुपैयाँसहित आन्तरिक आयतर्फ कुल रकम ७ करोड ३५ लाख ६२ हजार ९ सय ९६ रुपैयाँ ५४ पैसा वास्तविक आम्दानी भएको छ । जुन रकम अनुमानित आन्तरिक आयको प्रक्षेपण भन्दा १५ लाख ६० हजार ६ सय ९९ रुपैयाँ कम सङ्कलन भएको हो । नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान बापत ८ करोड ९३ लाख रुपैयाँको आय अनुमान गरिएकोमा ८ करोड २६ लाख २ हजार ५ सय रुपैयाँ वास्तविक आय प्राप्त भएको छ । त्यसैगरी सङ्घीय राजस्व बाँडफाँडबाट ८ करोड ८५ लाख ९५ हजार रुपैयाँको आय अनुमान गरिएकोमा ७ करोड २७ लाख ३३ हजार १८ रुपैयाँ ४९ पैसा वास्तविक आम्दानी भएको छ ।

११. गण्डकी प्रदेश सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान बापत ९४ लाख ८२ हजार रुपैयाँ आय अनुमान गरिएकोमा ८२ लाख ९६ हजार ७ सय ५० रुपैयाँ वास्तविक आय प्राप्त भएको छ । प्रदेश राजस्व बाँडफाँडबाट ६७ लाख १९ हजार रुपैयाँ आय अनुमान गरिएकोमा ६९ लाख ३५ हजार ९ सय ६० रुपैयाँ वास्तविक आय प्राप्त हुन आएको छ ।

१२. गत आर्थिक वर्षको सशर्त अनुदान सङ्घीय सरकारतर्फ २२ करोड ७२ लाख ८६ हजार ९ सय ६८ रुपैयाँ आय अनुमान गरिएकोमा २० करोड ७६ लाख ८ सय ४३ रुपैयाँ २९ पैसा तथा विशेष अनुदान तर्फ २ करोड ६० लाख आय अनुमान गरिएकोमा ६३ लाख ९५ हजार ५ सय ५७ रुपैयाँ ४९ पैसा यथार्थ आय भएको छ । साथै संघीय सरकारको समपुरक अनुदान तर्फ ७४ लाख आय अनुमान

- गरिएकोमा ३३ लाख १६ हजार ९ सय २ यथार्थ आय प्राप्त हुन आएको छ । प्रदेश समपुरक अनुदान २५ लाख प्राप्त भएको छ ।
१३. गत आर्थिक वर्षको सशर्त अनुदान गण्डकी प्रदेश सरकारतर्फ ५० लाख रुपैयाँ आय अनुमान गरिएकोमा ४२ लाख ५५ हजार रुपैयाँ आय प्राप्त भएको छ । त्यसैगरी गण्डकी प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान तर्फ ५० लाख आय अनुमान गरिएकोमा ५० लाख रुपैयाँ नै यथार्थ आय भएको छ ।
१४. यसरी गत आर्थिक वर्षमा ५३ करोड ९९ लाख ५ हजार ७ सय ९३ रुपैयाँ आय प्रक्षेपण गरिएकोमा वास्तविक आम्दानी ४७ करोड ६ लाख ९९ हजार ५ सय २७ रुपैयाँ ७३ पैसा वास्तविक आय प्राप्त हुन आएको छ । जुन कुल बजेट प्रक्षेपणको ८७ दशमलव १८ प्रतिशत वास्तविक आम्दानी प्राप्त हुन आएको छ ।
१५. त्यसैगरी सङ्घीय सरकारबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता बापत रु. ११ करोड ४६ लाख २६ हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन भएकोमा ११ करोड २९ लाख ४१ हजार ६ सय १० रुपैयाँ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको छ ।
१६. गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमतर्फ रु. ४ लाख ५३ हजार प्राप्त भएको छ । यस्ता कार्यक्रमको लागि प्राप्त भएको रकमको प्रतिवेदन सिधै नेपाल सरकारमा पठाउने गरी अख्तियारी प्राप्त भएकाले स्थानीय सरकारको बजेट प्रणालीमा समावेश गरिएको छैन ।
१७. गत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा आन्तरिक राजस्वतर्फ ५ करोड ४ लाख ११ हजार ७ सय ४८ रुपैयाँ ४६ पैसा वास्तविक खर्च भएको छ । नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानतर्फ ६ करोड ७७ लाख ४५ हजार १ सय २० रुपैयाँ ६२ पैसा वास्तविक खर्च भएको छ भने सङ्घीय राजस्व बाँडफाँडतर्फ ७ करोड ७ लाख ९२ हजार २३ रुपैयाँ ८० पैसा वास्तविक खर्च भएको छ ।
१८. गण्डकी प्रदेश सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदानतर्फ ५७ लाख ९३ हजार ३ सय ५८ रुपैयाँ वास्तविक खर्च भएको छ । प्रदेश राजस्व बाँडफाँडतर्फ ३२ लाख ६५ हजार ५१ रुपैयाँ १५ पैसा वास्तविक खर्च भएको छ ।

१९. सोही आर्थिक वर्षमा सशर्त अनुदान सङ्घीय सरकारतर्फ २० करोड ७६ लाख ८ सय ४३ रुपैयाँ २९ पैसा तथा विशेष अनुदानतर्फ ६३ लाख ९५ हजार ५ सय ५७ रुपैयाँ ४१ पैसा र संघीय सरकारको समपुरक अनुदानतर्फ ३३ लाख १६ हजार ९ सय २ रुपैयाँ यथार्थ खर्च भएको छ ।
२०. त्यसैगरी सशर्त अनुदान गण्डकी प्रदेश सरकारतर्फ ४२ लाख ५५ हजार रुपैयाँ र गण्डकी प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदानतर्फ ५० लाख रुपैयाँ यथार्थ खर्च भएको छ ।
२१. यसरी गत आर्थिक वर्षको बजेटबाट कुल रकम ४२ करोड ४५ लाख ७५ हजार ६ सय ४ रुपैयाँ ७३ पैसा खर्च भएको छ, जुन कुल विनियोजनको ७८ दशमलव ६४ प्रतिशत वित्तीय प्रगती हासिल भएको हो । जसमध्ये चालु खर्चतर्फ २९ करोड ६७ लाख ३८ हजार ९ सय रुपैयाँ र ७० पैसा खर्च भएको छ, जुन कुल चालु खर्च विनियोजनको ८४ दशमलव ४१ प्रतिशत चालु खर्चतर्फ वित्तीय प्रगती हासिल हुन आएको हो भने पूँजीगत खर्चतर्फ १२ करोड ७८ लाख ३६ हजार ७ सय ४ रुपैयाँ ३ पैसा खर्च भएको छ, जुन कुल पूँजीगत खर्च विनियोजनको ६७ दशमलव ८७ प्रतिशत पूँजीगत वित्तीय प्रगती हासिल हुन आएको हो ।
२२. प्रस्तुत वित्तीय उपलब्धी अघिल्लो आ. व. को तुलनामा ० दशमलव १७ प्रतिशत कम हो । जहाँ अघिल्लो आ. व. २०७८।७९ मा ७८ दशमलव ८१ प्रतिशत वित्तीय प्रगती हासिल हुन आएको थियो ।

गाउँ सभाका अध्यक्ष महोदय, गाउँसभाका सदस्यहरु,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को आय, व्ययको जेठ मसान्तसम्मको यथार्थ स्थिति प्रस्तुत गर्दछु ।

२३. चालु आर्थिक वर्षमा आन्तरिक आय १ करोड ३० लाख रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान रहेकोमा २०८१ जेठ मसान्तसम्म ५९ लाख ६ हजार २ सय ८० रुपैयाँ ८८ पैसा प्राप्त भएको छ भने गत आ. व. को बैंक मौज्जात ४ करोड ९५ लाख ५१ हजार

८ सय २६ रुपैयाँ समेत आन्तरिक स्रोतको बजेट ६ करोड २५ लाख ५१ हजार ८ सय २६ रुपैयाँ भएकोमा सो मितिसम्म ५ करोड ५४ लाख ५८ हजार १ सय ६ रुपैयाँ प्राप्त भई ३ करोड २४ लाख ८३ हजार अठसठ्ठी रुपैयाँ १२ पैसा खर्च भएको छ । त्यसैगरी नेपाल सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान बापत ७ करोड ९१ लाख रुपैयाँको बजेट प्राप्त भएकोमा जेठ मसान्तसम्म ५ करोड ८५ लाख ३४ हजार रुपैयाँ प्राप्त भई ३ करोड २२ लाख ५६ हजार ६ सय ५३ रुपैयाँ खर्च भएको छ । साथै सङ्घीय राजस्व बाँडफाँडतर्फ ८ करोड ६८ लाख ११ हजार ६ सय रुपैयाँको बजेट प्राप्त भएकोमा ६ करोड ५२ लाख ७ हजार ५ सय १० रुपैयाँ १६ पैसा आम्दानी प्राप्त भई ५ करोड चार लाख २१ हजार ५ सय ४३ रुपैयाँ ३३ पैसा खर्च भएको छ ।

२४. त्यसैगरी गण्डकी प्रदेश सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदानतर्फ ९५ लाख ११ हजार रुपैयाँ बजेट प्राप्त भएकोमा जेठ मसान्तसम्म ७१ लाख १६ हजार ३ सय रुपैयाँ वास्तविक आय प्राप्त भई ३५ लाख ३१ हजार ८ सय ४८ रुपैयाँ खर्च भएको छ । गण्डकी प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँड तर्फ ७४ लाख ६५ हजार रुपैयाँ राजस्व प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा जेठ मसान्तसम्म ७४ लाख १६ हजार ३ सय रुपैयाँ वास्तविक आय प्राप्त भई २६ लाख ५६ हजार ४ सय ३४ रुपैयाँ खर्च भएको छ ।

२५. चालु आर्थिक वर्षको सशर्त अनुदान सङ्घीय सरकारतर्फ २१ करोड ६९ लाख रुपैयाँ बजेट प्राप्त भएकोमा जेठ मसान्तसम्म २१ करोड ६ लाख ३३ हजार १ सय ७० रुपैयाँ वास्तविक आम्दानी भई १४ करोड ५० लाख ३० हजार ६ सय २७ रुपैयाँ खर्च भएको छ भने सङ्घीय सरकार विशेष अनुदानतर्फ ७० लाख रुपैयाँ बजेट प्राप्त भएकोमा जेठ मसान्तसम्म २५ लाख ७३ हजार ९ सय ६७ रुपैयाँ आम्दानी प्राप्त भई आम्दानी बराबर नै खर्च भएको छ । त्यस्तै सङ्घीय सरकार समपुरक अनुदानतर्फ ५० लाख बजेट भएकोमा ७ लाख ९२ हजार २ सय ४२ रुपैयाँ वास्तविक आम्दानी भएको छ ।

२६. गण्डकी प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदानतर्फ ६० लाख रुपैयाँको बजेट प्राप्त भई जेठ मसान्तसम्म २८ लाख रुपैयाँ आम्दानी भई २८ लाख रुपैयाँ नै खर्च भएको छ ।
२७. संघीय सरकारबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता बापत ११ करोड ३१ लाख ६१ हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन भएकोमा तेस्रो त्रैमासिकसम्मको रकम निकासामा भई ८ करोड ६० लाख ६५ हजार ९ सय २७ रुपैयाँ वितरण गरी सकिएको छ भने चौथो त्रैमासिक लाभग्राहिको बैंक खातामा प्रविष्ट हुने अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
२८. गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमतर्फको कार्यक्रम सम्पन्न भइसकेको छ जसको जेठ महिनासम्ममा ४ लाख ४६ हजार रुपैयाँ खर्च भएको छ । यस्ता कार्यक्रमको लागि प्राप्त भएको रकमको प्रतिवेदन सिधै नेपाल सरकारमा पठाउने गरी अख्तियारी प्राप्त भएकाले स्थानीय सरकारको बजेट प्रणालीमा समावेश गरिएको छैन ।
२९. यसरी चालु आ. व. को जेठ मसान्तसम्म ४१ करोड तीन लाख ३७ हजार ६ सय तीस रुपैयाँ ४ पैसा वास्तविक आम्दानी भई २७ करोड १७ लाख ५४ हजार १ सय ४० रुपैयाँ ४५ पैसा खर्च भएको छ ।
३०. चालु आर्थिक वर्षमा जेठ मसान्तसम्म चालु खर्च २२ करोड २५ लाख ९५ हजार १ सय ६५ रुपैयाँ ६६ पैसा अर्थात् ६१ दशमलव ८८ प्रतिशत खर्च भएको छ, जुन गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा १ दशमलव ७१ प्रतिशत कम खर्च भएको छ । पूँजीगत खर्च ४ करोड ९१ लाख ५८ हजार ९ सय ७५ रुपैयाँ १३ पैसा अर्थात् ३९ दशमलव १३ प्रतिशत भएको छ, जुन गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ४ दशमलव ४२ प्रतिशत कम रहेको छ । चालु र पूँजीगत बजेटको औसत खर्च कुल बजेटमा ५५ दशमलव ९९ प्रतिशत रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७९।८० को आय र व्ययको यथार्थ विवरण, आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को आय व्ययको संशोधित अनुमान र जेठ मसान्तसम्मको खर्च तथा आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को अनुमानित आय व्ययको विवरण अनुसूचीहरू १, २ र ३ मा उल्लेख गरेको छ ।

आदरणीय सभाध्यक्ष तथा सदस्यज्यूहरू,

अब म गाउँपालिकाको विकासका चुनौती तथा अवसरहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु।

३१. माथि प्रस्तुत गरिएको चालु आ. व. को २०८१ जेष्ठ मसान्तसम्मको वित्तीय तथा भौतिक प्रगती विवरणको आधारमा तयार गरिएको संक्षिप्त समिक्षाको प्रवृत्ति विश्लेषण गर्दा आ. व. २०८१।८२ को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न केहि चुनौती तथा अवसरहरू रहेको देखिएको छ। गाउँपालिकाको विकाससँग सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै गर्दा देखा परेका केहि चुनौतीहरूलाई समेत यहाँ प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

चुनौतीहरू:

- i. नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ (संशोधन सहित) बमोजिमका व्यवस्थाहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने,
- ii. सीमित स्रोत र साधनबाट असीमित जनचाहना तथा सबै तर्फका आवश्यकताहरूलाई एकमुष्ट रूपमा तत्कालै सम्बोधन गर्ने,
- iii. विभिन्न सात तहसम्मको योजना प्रक्रिया पूरा गरी योजना माग, छनौट, प्राथमिकीकरण र कार्यान्वयनमा कानूनी व्यवस्था अनुरूपको उत्तरदायित्व पूरा गर्न स-साना योजनाहरूलाई वडा तहबाट सम्बोधन गर्न लगाई मझौला आकारका योजनामा गाउँपालिकाको बजेटलाई केन्द्रित गर्ने,
- iv. उपभोक्ता समितिको काम कारवाहिमा पारदर्शिता, जवाफदेहिता र अर्थपूर्ण जनसहभागीता कायम राख्ने,
- v. ठेक्का तथा उपभोक्ता समिति मार्फत गरिने कार्य समयमा सम्पन्न गर्ने,
- vi. गैर सरकारी संस्था क्षेत्रको बजेट, कार्यक्रमलाई गाउँपालिकाको प्राथमिकता क्षेत्रमा केन्द्रित गर्ने,

- vii. दीगो विकासको लक्ष्य प्राप्त गर्न नीति तथा कार्यक्रममा लक्ष्यहरूलाई स्थानीयकरण गर्ने,
- viii. आन्तरिक राजश्व संकलनको लक्ष्यलाई हासिल गर्न स्थानीय नागरिक तथा स्थानीय सरकारप्रति एक अर्काका पूरकका रूपमा रहेको आभाष दिलाउँदै घरदैलोको सरकारका रूपमा आशा र भरोषाको सञ्चार गर्ने,
- ix. आर्थिक संकटका कारण नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट अनुमान गरिएको राजश्व तथा अनुदानको रकम सबै प्राप्त हुने अवस्थाको सुनिश्चितता नहुँदा तर्जुमा गरिएका योजनाहरूको कार्यान्वयनमा द्विविधा हुने गरेको ।

आदरणीय सभाध्यक्ष तथा सदस्यज्यूहरू,

माथि उल्लिखित चुनौतीहरू विद्यमान हुँदाहुँदै पनि यस गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक, वातावरणीय तथा भौगोलिक विशिष्टताका कारण अवसर र सम्भावनालाई समेत नकार्न वा नजरअन्दाज गर्न सकिँदैन; जसलाई संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

अवसर तथा सम्भावनाहरू:

- i. जिल्लाको सदरमुकामबाट दोस्रो नजिकको स्थानीय सरकारको रूपमा रहेको स्थानीय तह भएको,
- ii. हावापानी तथा जलवायुको दृष्टिबाट उचित वातावरण भएको ।
- iii. विभिन्न स्थानीय स्रोत र साधनहरूको परिचालन गरी स्थानीयस्तरमा उद्योग, पर्यटन तथा अन्य व्यवसाय सञ्चालनमा सहजता देखिएको,
- iv. गाउँपालिका र वरिपरिका क्षेत्रलाई प्याकेजको रूपमा धार्मिक, ऐतिहासिक सम्पदा एवम् उष्णदेखि शितोष्ण जलवायु भएका विविधतायुक्त प्राकृतिक सौन्दर्यका स्थानहरू जस्तै: आइसफल, धवलागिरी सेन्चुरीमार्ग, झीँ, टोङ्के, रुईसे, मालिका मन्दिर, वेगखोलाको लामो पुल, भगवती मन्दिर, रानीपौवा, दर्मिजा तातोपानी कुण्ड, मण्डलीथान, रिखार मन्दिर लगायतका उत्कृष्ट पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न सकिने,

- v. स्थानीय स्तरमा उपलब्ध भएका खनिज तथा नदीजन्य पदार्थको व्यवस्थित उत्खनन् र उपयोग गरी गाउँपालिकाको विकास निर्माण तथा आयस्रोत बढाउन सकिने ।

सभाका अध्यक्ष महोदय, सभाका सदस्यहरु

अब म आगामी आ. व. २०८१।८२ को क्षेत्रगत र विषयगत रुपमा विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आर्थिक विकास

कृषि तथा पशुपंक्षी विकास

३२"कृषिलाई उद्यम, कृषकलाई उद्यमी" भन्ने अभियानकासाथ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको परम्परागत निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायीकरण, विविधीकरण र यान्त्रिकीकरण गर्ने गरी बजेटको विनियोजन गरेको छु ।

३३स्थानीय स्तरमा उत्पादन तथा उपयोग हुने रैथाने बालीहरुलाई प्रवर्द्धन गर्न "रैथाने (स्थानीय) बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम" सञ्चालन गर्न रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३४ कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्नका लागि समूह मार्फत कृषि गर्ने कार्यलाई बढावा दिन कृषक समूह गठन गर्ने तथा समूहमा कार्य गर्ने परिपाटीको विकास गर्न नीतिगत व्यवस्था गरेको छु ।

३५ पशुपंक्षीहरुलाई विभिन्न रोग, किटाणु तथा परजीवि र चोटपटकबाट संरक्षण प्रदान गर्ने उद्देश्यले "पशुपंक्षीको औषधि तथा औषधिजन्य सामग्री खरिद"का लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३६ युवा पलायन रोक्न तथा वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएकालाई कृषि कर्ममा उत्प्रेरित गर्न बजेटमा "युवा लक्षित कृषि अनुदान" सम्बन्धी कार्यक्रम समावेश गरी रु. ४ लाख बजेटको व्यवस्थापन गरेको छु ।

- ३७ कृषकहरूलाई अति आवश्यक कृषि सामग्रीहरू तथा कृषि औजारहरू सहूलियतमा वा ५० प्रतिशत अनुदानका रूपमा कृषि सेवा केन्द्र मार्फत वितरण गर्ने गरी बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ३८ बजारमा उच्च मूल्य भएका कृषि उपज तथा वस्तुहरू, मौरी तथा च्याउको उत्पादन प्रवर्द्धन गर्न कृषकलाई आवश्यक तालिमका साथै आधुनिक प्रविधि हस्तान्तरण गर्नका लागि रु. ८ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ३९ कृषि उत्पादकत्व बढाउन हरेक वडामा “माटो परीक्षणका लागि घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्न तथा माटोको उर्वराशक्तिसमेत वृद्धि हुने गरी तथा बाली रोग र किरा पहिचान तथा बाली संरक्षण सेवा दिनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ४० “निःशुल्क पशु स्वास्थ्य घुम्ती शिविर” तथा “पशुपंक्षीलाई निःशुल्क खोप कार्यक्रम” का लागि रु. ६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ४१ “५०% अनुदानमा भकारो सुधार कार्यक्रम” का लागि रु. ६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ४२ पशु प्राविधिकहरूको तालिम सञ्चालन, प्राविधिकहरूको मासिक बैठक तथा प्राविधिकहरूको लजिस्टिक सपोर्टका लागि कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ४३ कृषकहरूको माग र वास्तविक आवश्यकता पहिचान गरी स्थलगत रूपमा कृषकहरू समक्ष नै पुगी कृषि सम्बन्धी विभिन्न सिपमूलक तालिमहरू प्रदान गर्नका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ४४ कृषकहरूको मनोबल बढाउन र कृषि सम्बन्धी बाह्य अनुभव दिलाउन अगुवा कृषक समूहलाई कृषि भ्रमण गराउन रु. २ लाख बजेटको सुनिश्चित गरेको छु ।
- ४५ कृषि दिवसहरू मनाउने तथा कृषि मेला प्रदर्शनी, अन्तरसमूह कृषक प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने, उत्कृष्ट कृषक तथा कृषक समूहलाई पुरस्कृत गर्नेगरी बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

- ४६ कृषकहरूलाई मागको आधारमा कृषकहरूको समेत सहभागिता रहने गरी आवश्यक “साना सिंचाई, प्लास्टिक टनेल, कृषि औजारहरू ५०% अनुदानमा वितरण गर्ने प्रयोजनका लागि रु. ३ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ४७ कृषि बजारीकरणलाई प्रवर्द्धन गर्न, कृषकले आफ्नो उत्पादित कृषि वस्तु तथा उपज उचित मूल्यमा बजारसम्म पुऱ्याउने कार्यमा सहयोग गर्न आवश्यक बजेटको प्रबन्ध गरेको छु ।
- ४८ व्यावसायिक एवम् नमुना कृषि फर्म सञ्चालनमा प्रोत्साहन गरी स्थानीय कृषि उत्पादनको वृद्धि गर्ने उद्देश्यले “सार्वजनिक नीजि साझेदारी (PPP Model) मा नमुना कृषि फर्म स्थापना” गर्न उपयुक्त साझेदार संस्थाको खोजी गरी “नमुना कृषि फर्म स्थापना” गर्ने कार्यका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ४९ व्यावसायिक पशुपालन र मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ५० कृषि उत्पादनको प्रोत्साहन गर्न, कृषि व्यवसायमा सहकार्य र साझेदारी जुटाउन र कृषक, उपभोक्ता मिलन गराउन “रघुगंगा कृषि मेला प्रदर्शनी” आयोजना गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ५१ परम्परागत पशुपालनलाई व्यावसायीकरण गर्नको लागि प्रोत्साहन गरिने छ । वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवा लक्षित साझेदारी व्यावसायिक पशुपालनमा प्रोत्साहन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ५२ हिउँदे तथा वर्षे घाँसको बिउ तथा बेर्ना वितरणका लागि रु. ३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ५३ कृषकहरूलाई पशुपंक्षीको बीमा गर्न प्रोत्साहन गर्ने र पशुपंक्षी बीमाको प्रिमियम रकमको ५० प्रतिशत रकम अनुदान दिने गरी रु. १ लाख ५० हजार बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ५४ बाख्रा तथा गाई भैँसी नश्व सुधार गरी उन्नत जातमा परिणत गराउनका लागि पशु नश्व सुधार कार्यक्रमलाई समूह परिचालनका माध्यमबाट सबै वडामा विस्तार गरिनेछ ।

पशुधनको नक्ष सुधार गर्न कृत्रिम गर्भाधारण कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाएको छु ।
सो कार्यक्रमको लागि रु. ५ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

५५ पशुपंक्षी रोग अन्वेषण तथा तथा नमुना संकलन कार्यलाई अगाडी बढाईने छ । सो
को लागी आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५६ घुम्ती गोठका भेडा बाखामा आन्तरिक तथा बाह्य परजीविको नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले
औषधि वितरणका लागि रु. २ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सहकारी

५७ सहकारी संस्थाहरुको उचित प्रवर्द्धन र नियमन गरिनेछ । गाउँपालिका, जिल्ला
सहकारी संघ, विषयगत सहकारी संघ र प्रारम्भिक सहकारी संस्था समेतको लागत
साझेदारीमा सहकारी सचेतना, सहकारी व्यवस्थापन, सहकारी लेखा, सहकारी प्रविधि
जस्ता विषयहरुको तालिम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था विनियोजन गरेको छु ।

५८ सबै सहकारी संस्थाहरुलाई सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
(कोपोमिस —COPOMIS) मा आबद्ध गर्न पहल गरिनुका साथै समान उद्देश्य भएका
सहकारी संस्था एकिकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । निष्क्रिय सहकारीको दर्ता खारेजी
तथा परिसमापन (Liquidation) कार्य अगाडि बढाउन आवश्यक व्यवस्था गरेको
छु ।

५९ गैर-सदस्य कारोबार, एउटै विषयका बहुसंस्था सदस्यता, कार्यक्षेत्र बाहिरको कारोबार
लगायतका सहकारीको वित्तीय सुशासन प्रतिकुल कार्यलाई कडाईका साथ नियन्त्रण
गरिने तथा सहकारी संस्था अनुगमन र नियमनमा जिल्ला सहकारी संघ र विषयगत
सहकारी संघहरुलाई जिम्मेवार बनाउन पहल गर्नेगरी व्यवस्था मिलाएको छु ।

पर्यटन तथा सँस्कृति

६० गाउँपालिका भित्रका ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, पुरातात्विक र प्राकृतिक
सम्पदाहरुको पहिचान, संरक्षण, प्रवर्द्धन एवम् प्रचार प्रसार मार्फत स्थानीय अर्थतन्त्रको
महत्वपूर्ण आधारको रूपमा पर्यावरण अनुकूल पर्यटन उद्योगको विकास गर्न पर्यटकलाई
अतिथिको रूपमा सम्मान गर्ने वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

- ६१ सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरी रघुगंगा गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका होटल व्यवसायलाई मर्यादित र पर्यटनमैत्री बनाउन आवश्यक प्रोत्साहन तथा पहल गरिनेछ ।
- ६२ उच्च आर्थिक वृद्धि, रोजगारी र आयको वितरणलाई तत्काल टेवा पुर्याउने प्रतिस्पर्धी क्षेत्रको रूपमा अथाह सम्भावना बोकेको पर्यटन क्षेत्रको विकासलाई विशेष ध्यान दिएको छु । रघुगंगा गाउँपालिकालाई आकर्षक, मनोरम र शाहसिक पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा पहिचान स्थापित गराउने धवलागिरी आइसफल, धवलागिरी सेन्चुरीमार्ग, झीं, टोङ्के, रुईसे, मालिका मन्दिर, वेगखोलाको लामो पुल, भगवती मन्दिर, रानीपौवा, दर्मिजा तातोपानी कुण्ड, मण्डलीथान, रिखार मन्दिर लगायतको पर्यटन गन्तव्य नम्बर (Tourism Destination Number) प्रदान गरी व्यापक प्रचारप्रसार तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ६३ पर्यटन व्यवसायको बजारीकरण गर्न आधुनिक सूचना प्रविधिको उपयोग गर्ने तथा होमस्टे पदयात्रामार्ग संरक्षण, सम्बर्द्धन, सौन्दर्यीकरण र विकास गर्दै पर्यटकीय गन्तव्यको प्रवर्द्धन गर्ने नीति अनुरूप गाउँपालिकालाई पर्यटकीय हिसाबबाट परिचित गराउनका लागि परिस्थिति सहज एवम् अनुकूल भएको अवस्थामा रघुगंगा पर्यटन महोत्सव सञ्चालन गरिने छ ।
- ६४ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका “*बर, पिपल, शमी लगायतका वृक्षहरू र परम्परागत चौतारी, पोखरीको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन*” गर्नका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ६५ रिखार मन्दिर जाने तिर्थयात्रीहरूको सुविधाको वडा नं. ८ पात्लेखर्कमा ठाँटी मर्मत गर्ने कार्य गरिनेछ । जसका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

उद्यमशिलता विकास, श्रम तथा रोजगार र गरिबी निवारण

- ६६ गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूले गरिबी निवारणमा टेवा पुऱ्याउने विश्वास लिएको छु । गरिबी निवारण कोष अन्तर्गतका सामुदायिक संस्थासँग साझेदारी गर्दै आय

- आर्जन वृद्धिका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ । गरिब परिचयपत्र वितरण कार्यक्रमलाई विशेष कार्यक्रमका रूपमा लिएको छु ।
- ६७ भूमिहिन दलित, सुकुम्बासी, अव्यवस्थित बसोवासी पहिचान र अभिलेख व्यवस्थापन भईसकेकाले सुकुम्बासी सम्बन्धी जिवीकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा संघ सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- ६८ गरिबी निवारणका लागि नयाँ उद्यमीहरू सिर्जना गर्ने, उच्च प्रविधियुक्त तालिम प्रदान गर्ने तथा प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ६९ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमतर्फ रु. ४९ लाख ९६ हजार बराबरको योजना सम्पन्न गर्ने तथा रोजगारी सिर्जना गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । जसका लागि गाउँपालिकाबाट रु. ८ लाख साझेदारी गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ७० गाउँपालिकाको वडा नं. ७ चिमखोलालाई बहुआयामिक नमुना ग्रामको रूपमा घोषणा भई कार्यान्वयनको चरणमा समेत प्रवेश गरिसकेकाले विगतका आ. व. मा जस्तै आगामी आ. व. मा पनि बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, महिला, युवायुवती, किशोर किशोरी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, जनजाती, सीमान्तकृत, उत्पिडित, पिछडा वर्ग अल्पसंख्यक लगायत लक्षित वर्ग / समुदायका प्रतिनिधीहरूलाई सिपमूलक र लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ७१ अपाङ्ग, एकल, विधवा वञ्चितकरणमा परेका महिलाहरूको आय आर्जन वृद्धि र क्षमता विकासका लागि “*उपाध्यक्षसँग महिला सशक्तीकरण कार्यक्रम*” सञ्चालन गरिनेछ । जसको लागी ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ७२ प्रतिस्पर्धामा छनौट भएका सेवा प्रदायक संस्था मार्फत् नयाँ लघुउद्यमी सिर्जना गर्ने कार्यको लागि लघुउद्यम विकासमा प्राप्त रकम रु. १३ लाख उद्यम विकासका क्षेत्रमा कुशलतापूर्वक खर्च हुने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ७३ बालश्रमुक्त गाउँपालिका घोषणा भईसकेको छ । उक्त कार्यक्रमलाई थप सफल बनाउन बजेट प्रबन्ध गरेको छु ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

- ७४ आगामी आर्थिक वर्षको बजेट विनियोजन गर्दा मैले सामाजिक रूपान्तरण र आर्थिक विकासको आधारशिला रहेको शिक्षाको विकासमा सर्वोपरी जोड दिएको छु । शिक्षालाई प्राविधिक, व्यवसायिक तथा रोजगारमूलक बनाउँदै सक्षम, नैतिक एवम् राष्ट्रिय हितप्रति समर्पित जनशक्ति निर्माण गर्न आवश्यक बजेट मिलाएको छु ।
- ७५ कोरोना भाइरसको कारणले उत्पन्न वर्तमान जटिल परिस्थितिमा वैकल्पिक माध्यमबाट शिक्षण सहजीकरणका लागि कुनै न कुनै रूपबाट प्रोत्साहन गर्नु पर्ने महशुस गरी शिक्षा क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ ।
- ७६ यस गाउँपालिकाभित्र माध्यमिक शिक्षा संचालन भएका तर माध्यमिक तहको शून्य दरबन्दी भएका विद्यालयहरू ज्ञानोदय माध्यमिक विद्यालय, रघुगंगा माध्यमिक विद्यालय, जनता माध्यमिक विद्यालय, कालिका माध्यामिक विद्यालय र रितुङ माध्यामिक विद्यालय मा एक/एक जना माध्यमिक शिक्षकको लागि तलब भत्ताको व्यवस्था गरिएकोलाई निरन्तरता दिइएको छ । रघुगंगा आधारभूत विद्यालय, जनसुन्दर आधारभूत विद्यालय, ज्ञानोदय माध्यमिक विद्यालय, बालविकास केन्द्र माझखर्कमा बालविकास सहजकर्ता तथा मुक्तिधाम माध्यामिक विद्यालयमा सहयोगी कर्मचारीको व्यवस्था गरिएकोमा सो लाई निरन्तरता दिइएको छ । साथै ज्ञानोदय माध्यमिक विद्यालय, रघुगंगा माध्यमिक विद्यालय, जनता माध्यमिक विद्यालय, कालिका माध्यामिक विद्यालय, रितुङ माध्यामिक विद्यालय, मुक्तिधाम माध्यमिक विद्यालय, महेन्द्र माध्यामिक विद्यालय, अमर माध्यमिक विद्यालय, पाखापानी, अमर माध्यमिक विद्यालय, चिमखोला, सिद्धार्थ ज्ञानमन्दिर आधारभूत विद्यालय र मालिका आधारभूत विद्यालयमा कम्प्युटर शिक्षक वा विद्यालयको आवश्यकता अनुसार नियुक्त हुने गरी नि. मा. वि. तह सरहको एक एकजना थप शिक्षकको व्यवस्था गरिएकोमा केहि पुनरावलोकन गरी निरन्तरता दिइएको छ । जसका लागि आवश्यक पर्ने बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

- ७७ आधारभूत तहका प्रधानाध्यापकहरूको प्रोत्साहनको लागि मासिक रू. ७५०, माध्यमिक तहका प्रधानाध्यापकहरूको प्रोत्साहनको लागि मासिक रू. १००० का दरले हुने रकम रू. ३ लाख ४० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ७८ विद्यालयको व्यवस्थापन तथा सञ्चालनलाई व्यवस्थित बनाउन गाउँपालिकाभित्रका सम्पूर्ण विद्यालयहरूका लागि सञ्चालन अनुदान बापत कक्षा १ देखि ३ सम्म सञ्चालितको लागि रू. १० हजार, कक्षा १ देखि ५ सम्म सञ्चालितको लागि रू. १२ हजार, कक्षा १ देखि ८ सम्म सञ्चालितको लागि रू. १५ हजार, कक्षा १ देखि १० सम्म सञ्चालितको लागि रू. २० हजार, कक्षा १ देखि १२ सम्म सञ्चालितको लागि रू. ३० हजारका दरले उपलब्ध गराइनेछ । जसका लागि रू. ५ लाख बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
- ७९ विद्यालयको कार्यालय व्यवस्थापनका लागि श्री रितुङ माध्यमिक विद्यालय, श्री अमर माध्यमिक विद्यालय चिमखोला, श्री महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय र श्री रघुगंगा माध्यमिक विद्यालयलाई ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा कार्यसम्पादन गर्नेगरी एकमुष्ट रू. १२ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षाको कक्षाकोठा व्यवस्थानका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
- ८० गाउँपालिकाको दोस्रो आवधिक विकास योजनासँग तादम्यता कायम हुनेगरी “**पञ्चवर्षीय शिक्षा योजना निर्माण**”का लागि रू. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ८१ सामुदायिक विद्यालयमा अध्यापनरत बालविकास सहजकर्ता, दृष्टिविहिन स्रोत कक्षाको आया तथा विद्यालय सहयोगीहरूको तलब भत्ताका सम्बन्धमा नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको मासिक तलबमा आवश्यक रकम थप गरी रू. १७ हजार २ सय ५० पुऱ्याइएको छ । माध्यमिक विद्यालयमा कार्यरत लेखा कर्मचारीको लागि नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको मासिक तलबमा गाउँपालिकाबाट थप गरी मासिक तलब रू. २२ हजार बनाउने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिएको छु ।

- ८२ विद्यालय तहमा उत्थानशीलता सम्बन्धी शिक्षण सिकाइ प्रक्रियालाई जोड दिइनेछ । खेल, अतिरिक्त क्रियाकलाप प्रदर्शनी मार्फत यसको ज्ञान दिइनेछ । सुरक्षित सिकाइलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- ८३ गाउँपालिकाभित्र “*नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम*”लाई निरन्तरता दिई रु. २ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ८४ इ. सि. डी. आधारभूत शिक्षक तालिम, विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा अभिभावक संघका प्रतिनिधिहरूलाई तालिम र सूचना प्रविधि सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरी विद्यालयमा शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न “*आधारभूत तहको शैक्षिक उन्नयन*” शिर्षकमा लर्न (LEARN) संस्थासँग सम्झौता गरिएको छ । यसका लागि रु. १३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै सोही संस्थाबाट बराबर साझेदारी हुने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ८५ विद्यालय समायोजन भई अन्य विद्यालयमा पढ्न जाने विद्यार्थीहरूका लागि तथा वर्षायाममा बाढी पहिरोको जोखिमको कारण नियमित रूपमा विद्यालय जान कठिनाई हुने विद्यार्थीहरूका लागि विद्यालयमै बसि अध्ययन गर्नका लागि आवश्यक हुने बजेटको प्रबन्ध गरेको छु ।
- ८६ गाउँपालिका भित्रको विद्यालयमा अध्ययन गर्ने कुनै विद्यार्थीले नियमित अध्ययनको अतिरिक्त विज्ञान, सामाजिक, सूचना प्रविधि, कला, संस्कृति लगायत अन्य कुनै क्षेत्रमा आविष्कार वा नयाँ प्रतिभा प्रस्तुत गरेमा सो विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन र उक्त कार्यलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । यसको लागि “*विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम*” का लागि रु. २ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ८७ विद्यार्थीहरूमा खेलकुदको विकास गर्नको लागि “*राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता*” मा रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु । उक्त प्रतियोगितामा कबड्डी खेल खेल्नका लागि आवश्यक पर्ने “*म्याट खरिद*” गर्न रु. ३ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ८८ विद्यार्थीहरूको सिकाइमा अभिभावकहरूको समेत अपनत्त्व हुनेगरी सिकाइमा जिम्मेवार बनाउनका लागि “*अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम*” सञ्चालन गरिनेछ ।

- ८९ “शैक्षिक क्यालेण्डर” तथा “विद्यालयको नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण” मार्फत भौतिक, शैक्षिक, व्यवस्थापकीय सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरिनेछ । गाउँपालिकास्तरीय उत्कृष्ट विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थी प्रोत्साहन गर्नका लागि कार्यविधी बनाईनेछ । यसबाट शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु ।
- ९० विद्यालयहरूको प्रशासन तथा व्यवस्थापनलाई प्रविधिमैत्री बनाउनका लागि आवश्यक पर्ने कम्प्युटर, प्रिन्टर लगायतका सामग्रीका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ९१ आधारभूत तह कक्षा ५ र ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ९२ बालमैत्री विद्यालय राष्ट्रिय प्रारूप २०६७ ले निर्देश गरेबमोजिम प्रत्येक विद्यालयहरूमा स्वास्थ्यकर्मीहरू मार्फत विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य परीक्षण तथा मनोवैज्ञानिक परामर्श गरिनेछ ।
- ९३ सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन, आवासीय तथा गैरआवासीय छात्रवृत्ती, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, तोकिएका विद्यार्थीहरूको दिवा खाजा तथा शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीको तलब भत्ता समेत गरी आवश्यक बजेट रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरेको छु । यसरी शिक्षा क्षेत्रमा विनियोजित बजेटबाट यस गाउँपालिकाको शिक्षा क्षेत्रमा गुणस्तर रूपमा शैक्षिक सुधार तथा परिवर्तन हुनेमा विश्वास गरेको छु ।

स्वास्थ्य तथा आयुर्वेद

- ९४ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, मर्मत सम्भार तथा उपकरण व्यवस्थापन गर्न र स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- ९५ सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई तथा प्रसूती सेवा केन्द्रका कर्मचारीहरूको पारिश्रमिकका लागि रु. ७० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ९६ गाउँपालिका भित्रका बिरामीहरूका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट निःशुल्क वितरण हुने औषधि खरिद गर्न रु. ११ लाख सशर्त अनुदान प्राप्त भएकोमा औषधि तथा सर्जिकल सामग्री खरिदका लागि रु. १५ लाख बजेट थप गरी उपचारात्मक सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु ।
- ९७ गर्भवती महिलाहरूलाई स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुन प्रोत्साहन गर्नका लागि “*स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुने महिलाहरूलाई सुत्केरी पोषण भत्ता*” को व्यवस्था गरेको छु । नजिकको स्वास्थ्यकर्मीको रूपमा परिचित महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई सम्मान र प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ९८ महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई सञ्चार खर्च, पुनर्ताजगी तालिम प्राथमिक उपचार किटबक्स तथा झोला वितरणका लागि रु. ४ लाख बजेटको व्यवस्थापन गरेको छु ।
- ९९ यस गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक प्रतिवेदनका आधारमा आँखा, दाँत लगायतका रोगको समस्या अत्याधिक मात्रामा देखा परेकाले उक्त समस्या समाधान सहित नेलम्बो नेपाल र अन्य साझेदार संघ संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा गाउँपालिकाको २ ठाउँमा बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, महिला, युवायुवती, किशोर किशोरी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, जनजाती, सीमान्तकृत, उत्पिडित, पिछडा वर्ग अल्पसंख्यक लगायत लक्षित वर्ग / समुदायका व्यक्तिहरू लगायत आम नागरिकहरूका लागि निःशुल्क रूपमा “*एकीकृत विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर*” सञ्चालन गरिनेछ । जसका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १०० महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका दिवस, अर्धवार्षिक तथा वार्षिक समीक्षाको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

- १०१ बिरामीहरूका लागि उपचार खर्च महँगो भई दीर्घरोगी, गरिब तथा विपन्न नागरिकहरूले उपचारको अभावमा मृत्युवरण गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएकाले निजहरूको उपचारको लागि गाउँपालिकाका ८ वटै वडामा रहेका महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका र गरिब तथा विपन्न वर्गहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी अधिकतम संख्यालाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी **'गाउँपालिका अध्यक्ष नागरिक स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम'** सञ्चालन गर्न ११ लाख रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १०२ रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ६ रायखोर र वडा नं. ७ चिमखोला बस्तीमा गर्भवती महिलाहरू घरमा सुत्केरी भएको तथ्याङ्क प्राप्त भएकोले **'समृद्ध रघुगंगा, सुखी रघुगंगाबासी'** भन्ने गाउँपालिकाको मूल मन्त्र ओझेलमा परेकोले उक्त ठाउँमा रहेको सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई र स्वास्थ्य चौकीलाई क्रमशः बर्थिङ्ग सेन्टर सहित सञ्चालनका लागि आवश्यक उपकरण खरिद गर्ने र आवश्यक जनशक्तिको परिचालन गर्ने व्यवस्था गरेको छु ।
- १०३ खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी नियमित खोप सुदृढीकरण, अनुगमन, पूर्ण खोप सुनिश्चितता र दीगोपना, वडा/पालिका घोषणा कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १०४ हरेक नागरिकको जन्मदेखि मृत्युसम्म विभिन्न कालखण्डमा बिरामी हुँदा गरिएको उपचार सेवालाई ई. एम. आर. (EMR - Electronic Medical Record) राख्न अपरिहार्य भएकाले हरेक नागरिकहरूको स्वास्थ्य प्रोफाइल तयार गरी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि **'स्वास्थ्य प्रोफाइल निर्माण'** अन्तर्गत रु. ६ लाख बजेटको व्यवस्थापन गरेको छु ।
- १०५ रघुगंगा गाउँपालिकामा भौगोलिक विकटताका कारण रुख/भिरबाट बढी दुर्घटनाहरू हुने तथा अक्सिजनको अभावमा मानिसको अकाल मृत्यु हुने भएकाले र जटिल प्रकृतिका बिरामीहरूका लागि अक्सिजनको कमीले हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरण गर्न सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईहरूमा अक्सिजन व्यवस्थापन र स्वास्थ्यकर्मी तालिमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- १०६ गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका १८ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूको लागि प्रशासनिक तथा अन्य विविध भैपरी आउने खर्चका लागि उचित प्रबन्ध गरेको छु ।
- १०७ नेपाल सरकारको दीगो विकास लक्ष्य अनुसार २०३० सम्म आमा र बच्चामा हुने कुपोषण घटाउने प्रयोजनका लागि गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको पोषण प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले "सुत्केरी महिलाहरूका लागि स्वास्थ्यकर्मी सहित उपाध्यक्ष उपहार कार्यक्रम 'पोषिलो खाना, कोशेली झोला'" अभियानका साथ रु. ६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १०८ विश्वमा नसर्ने तथा मानसिक रोग र आत्माहत्या जस्ता घटनाहरू दिन प्रतिदिन बढ्दै गएकोले "अध्यक्षसँग जेष्ठ नागरिक तथा नसर्ने रोग तथा मनोसामाजिक परामर्श" अभियानका साथ नसर्ने रोग (मुटुरोग, मुधुमेह, क्यान्सर, मृगौला, उच्च रक्तचाप, छारे, मानसिक रोग, आत्महत्या) जस्ता घटनाहरूलाई कम गर्न जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन तथा उक्त रोगहरूको स्क्रिनिङ्ग कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र जेष्ठ नागरिकको घरमा महिनाको एक पटक स्वास्थ्यकर्मी परिचालन गर्न ६ लाख रुपैयाँ बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- १०९ नेपाल सरकारको दीगो विकास लक्ष्य अनुसार वि. सं. २०८७ सम्म हरेक स्थानीय तहलाई पोषणमैत्री स्थानीय तह घोषणा गर्ने कार्यक्रम रहेकाले ८ वटै वडामा रहेका सुनौलो हजार दिनका आमा र नागरिकहरूको पोषण सुधार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कृषि, भेटेरिनरी र पिसकोरसँग समन्वय गरी पोषण प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । जसका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ११० आयुर्वेद सेवालाई प्रभावकारी बनाउन आयुर्वेद स्वास्थ्य, योग तथा आयुर्वेद प्रवर्द्धन कार्यक्रम, नागरिक आरोग्य कार्यक्रम तथा गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसका लागि पर्याप्त बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

धर्म संस्कृति

१११ गाउँपालिका भित्र रहेका प्राचीनकला, साहित्य र संस्कृति विशिष्ट पहिचानका रूपमा रहेका छन् । यसर्थ सामाजिक र सांस्कृतिक रूपले हाम्रो समाज जीवित संग्रहालय हो । त्यसैले संस्कृतिको साझा सुन्दर फुलबारीको रूपमा रहेको हाम्रो समाजको तस्विर झल्काउन र अन्तर संस्कृतिको सम्मान गर्न गाउँपालिका केन्द्रमा सांस्कृतिक संग्राहलय स्थापना गरिनेछ । जहाँबाट सबैभाषी, धर्म, भूगोल र जनजातिका मानिसलले आफ्नोपन र सहायताको अनुभूति समेत गर्न सक्नेछन् ।

११२ यस गाउँपालिकाभित्र मानिंदै आएका धर्म, परम्परा, चालचलनको सम्बर्द्धन तथा धार्मिक संस्थाहरूको सञ्चालनका लागि आवश्यकता अनुसार परिचालन गर्ने व्यवस्था छु ।

लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण र सामाजिक सुरक्षा

११३ महिला तथा बालबालिका विरुद्ध हुने घरेलु हिंसा, लैङ्गिक तथा यौनिक हिंसा लगायत सबै प्रकारका हिंसा अन्त्य गर्न सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

११४ बालिकाहरूको रेखदेख संरक्षण पालनपोषण र शिक्षाको आधारका रूपमा प्रत्येक बालिकाहरूको हितको लागि छोरी पेवा बचत कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसका लागि छोरी पेवा बचत कार्यक्रम अन्तर्गत २ लाख ५० हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु ।

११५ “हाम्रो समाज, राम्रो समाज” अभियान मार्फत लैङ्गिक हिंसा, महिला हिंसा, सामाजिक कुरीतिहरू, लागु पदार्थ दुर्व्यसन विरुद्ध र धुम्रपान, मद्यपान तथा सूतीजन्य पदार्थको निरुत्साहनका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । बालविवाह, बहुविवाह, बोकसी, छुवाछुत जस्ता कुप्रथा तथा लागूपदार्थ दुर्व्यसनी, जुवातास जस्ता विकृती एवम् विसंगतीहरूको अन्त्य गरी हाम्रो समाजलाई सभ्य र सुसंस्कृत बनाइनेछ भने समाजमा हुने गरेका राम्रा र असल अभ्यासहरूको उजागर गर्नका लागि टोल विकास संस्था, सुरक्षा निकाय, महिला बालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरूसँग समन्वय गरी यस

कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । यसका लागि रु. २ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

११६ महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिकका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै, नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन बैङ्किङ प्रणालीमा आबद्ध गराउने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिएको छु ।

११७ महिला जागृति एवम् आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक र सांस्कृतिक सशक्तिकरण का लागि "उपाध्यक्षसँग महिला शसक्तीकरण" कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

११८ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि आवश्यक उपकरणहरू उपलब्ध गराइनेछ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार संरक्षण, प्रवर्द्धन सशक्तिकरणका लागि समुदायमा आधारित पुनःस्थापना कार्यक्रम साथै स्वरोजगारमूलक तालिम सञ्चालन गर्न "अपाङ्गता लक्षित कार्यक्रम" का लागि रु. ४ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

११९ गैर सरकारी संघ-संस्थासँगको समन्वय र सहकार्यमा हिंसा पीडित महिला, एकल महिला, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख जातिको अधिकार संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास क्षेत्र

सडक तथा पुल

१२० सहज आवागमनका साथै कृषि तथा उद्योग व्यवसायको लागि बजारको पहुँच पुऱ्याउन अन्य पूर्वाधार विकासको लागि आधारशिला सिर्जना गर्न र उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्न सघाउ पुग्ने गरी सडक क्षेत्रमा नियमित सडक मर्मत, सम्भार तथा सञ्चालन गर्नका लागि रु. ४० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- १२१ गाउँपालिकाको गौरवको योजनाको रूपमा पाखापानी रायखोर घ्यासीखर्क सडक निर्माण गर्न गण्डकी प्रदेश सरकारबाट समपुरक अनुदानमा रु. ६० लाख बजेट प्राप्त हुन आएकोले गाउँपालिकाबाट रु. ४० लाख सहलगानी गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- १२२ गाउँपालिका जाने चोकबाट गाउँपालिकासम्मको ढलान निर्माण, वडा नं. ६ ठाडाखानी मालिका सडक निर्माण, आवश्यकता बमोजिम विभिन्न गोरेटोबाटो निर्माण तथा मर्मत लगायतका कार्यका लागि बजेट विनियोजनको व्यवस्था गरेको छु ।

खानेपानी तथा सरसफाई

- १२३ गाउँपालिकाभित्र शुद्ध खानेपानीको व्यवस्थाका लागि खानेपानीका मुहानहरूको गुणस्तर परीक्षण, निर्मलीकरण र सरसफाई गर्ने कार्यको निरन्तरताका लागि रु. २ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

जलविद्युत विकास

- १२४ पेट्रोलियम पदार्थको प्रयोगलाई प्रतिस्थापन गर्न जल विद्युत तथा वायोग्यास वायोमास शौर्य उर्जा लगायतका वैकल्पिक ऊर्जाको उत्पादन र उपभोग बढाउन जोड दिइएको छ । उज्यालो गाउँपालिका बनाउने हाम्रो सरकारको प्रतिवद्धतालाई पूरा गर्न सार्वजनिक, निजी, सहकारी र सामुदायिक क्षेत्रको सह-लगानीमा ऊर्जाको उत्पादन, वितरण र व्यवस्थापनमा जोड दिईनेछ ।

भवन निर्माण

- १२५ गाउँपालिकाको कार्यालय व्यवस्थापनका लागि संघीय सरकारसँगको समन्वयमा व्यवस्थित एवम् सुविधा सम्पन्न “*प्रशासकीय भवनको निर्माण*” कार्यको थालनी गरिनेछ; यस कार्यका लागि रु. २ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १२६ निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने उच्च प्राथमिकताका साथ निर्माणाधिन वडा कार्यालयहरूको निर्माण तथा घेराबारका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरेको छु ।

वन, वातावरण, विपद् व्यवस्थापन र भूमिव्यवस्था

- १२७ गाउँपालिकाको लागि खोज, राहत तथा उद्धारका सामग्रीहरू व्यवस्थापन गर्न रकम विनियोजन गरेको छु ।
- १२८ गाउँपालिकामा विभिन्न प्राकृतिक प्रकोपहरूको उच्च जोखिम रहेकोले तत्काल खोज उद्धार र राहतका लागि गाउँपालिकाको विपद् कोष तथा वडा विपद् व्यवस्थापन योजनामा रू. ४० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १२९ विपद् पीडित विपन्न नागरिकलाई आर्थिक तथा वस्तुगत सहायता वितरण, तत्कालको राहत उद्धारका लागि सहयोग सामाजिक कुसंस्कार र हिंसाको सिकार भएका पीडित व्यक्तिहरूका लागि सहयोग लगायतका कार्यहरू गरी राहत र उद्धारको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले सक्रियता देखाउने छु ।
- १३० सार्वजनिक जग्गा संरक्षण वर्ष अभियान अन्तर्गत गाउँपालिकाभित्र रहेका सम्पूर्ण सार्वजनिक/सरकारी जग्गाहरूको लगत सङ्कलन अभियानलाई निरन्तर अगाडी बढाउन आवश्यक प्रबन्ध गरेको छु ।

सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र

सूचना प्रविधि र संचार

- १३१ सूचना, संचार र प्रविधिको विकास मार्फत विद्युतीय शासनको दिशामा अगाडि बढ्न आवश्यक पर्ने बजेटको प्रबन्ध गरेको छु । शिक्षण सिकाइमा नवप्रवर्तन कार्यक्रममार्फत गाउँपालिकाका बाँकी विद्यालयमा इन्टरनेट सेवा विस्तार गरिने छ । साथै टोल बस्ती स्तरमा समेत इन्टरनेट सेवा विस्तार गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सुशासन र सार्वजनिक सेवा प्रवाह

- १३२ सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता, तटस्थता, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, उत्तरदायित्व, मितव्ययीता र नवप्रवर्तन सिद्धान्त अवलम्बन गर्दै सरल, सहज र समावेशी पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ । कर्मचारी तथा शिक्षकहरूको गाउँपालिका भित्र सरुवा, पुरस्कार, सजाय, वृत्ती विकास र क्षमता अभिवृद्धिको अवसरलाई कार्यसम्पादनमा आधारित बनाइनेछ । न्यूनतम कार्य

सम्पादनलाई अनिवार्य गरी उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई रू. १० हजार बराबरको गाउँपालिका उत्कृष्ट कर्मचारी पुरस्कारबाट सम्मान गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिएको छ ।

१३३ गाउँपालिकाभिन्न सम्पन्न हुने सम्पूर्ण योजनाहरूको मितव्ययी रूपमा सम्पन्न गर्नको लागि सम्पूर्ण उपभोक्ता समितिका प्रमुख पदाधिकारीहरूलाई अभिमुखिकरण गर्ने व्यवस्था गरेको छ । जसको लागि रू. २ लाख बजेट छुट्याएको छ ।

१३४ सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई सुचना प्रविधि मैत्री बनाउने नितिलाई प्रथामिकतामा राखिने छ । राजस्व व्यवस्थापन प्रणाली, योजना व्यवस्थापन प्रणाली, डिजिटल नागरिक वडापत्रको प्रयोग गरिएको छ । साथै सार्वजनिक सम्पत्ती व्यवस्थापन प्रणाली PAMS को पूर्ण प्रयोग गरी जिन्सी व्यवस्थापन गरिएको छ । गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयबाट हुने सम्पूर्ण भुक्तानीलाई विद्युतीय प्रणाली (EFT) मार्फत भुक्तानी गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

संस्थागत व्यक्तिगत र मानव संशाधन विकास

१३५ गाउँपालिकामा आवश्यक पर्ने क्षेत्रगत जनशक्तिको प्रक्षेपण, प्राप्ति, क्षमता विकास र प्रभावकारी उपयोग गर्न जनशक्ति विकास योजना तयार गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ ।

१३६ सार्वजनिक पदाधिकारीहरूको जवाफदेहिता सुनिश्चित हुने वातावरण सिर्जना गर्न विषयगत समिति र जनप्रतिनिधीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय सरकारको अधिकार क्षेत्रभिन्नको न्यायिक कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी ढंगबाट अगाडी बढाउनका लागि न्यायिक समिति तथा मेलमिलापकर्ताको क्षमता विकास गर्ने तथा न्यायिक समिति व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।

१३७ जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूमा व्यक्तित्व विकास क्षमता विकास र सामाजिककरणका साथै परिवर्तित प्रविधिसँग अद्यावधिक गर्न जनप्रतिनिधि तथा

कर्मचारी क्षमता विकास तालिमको व्यवस्था गरेको छु । जसको लागि रू. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१३८ सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो, मितव्ययी, पारदर्शी र प्रभावकारी बनाई विद्युतीय सुशासन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । सार्वजनिक सेवामा सुशासनको प्रत्याभूति गराउन भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता नीति अवलम्बन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार

१३९ विषम परिस्थितिमा समेत सेवामा खटिने स्वास्थ्यकर्मी लगायतका राष्ट्रसेवक कर्मचारीलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च

१४० हाम्रो सरकारको दुर दृष्टि, नीति, योजना तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनमा ल्याउने संयन्त्रका रूपमा रहेको कर्मचारीतन्त्रको सञ्चालन व्यवस्थापन र कार्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१४१ कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक तथा सुविधाको लागि स्वीकृत दरबन्दी बमोजिमको आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

१४२ पदाधिकारीहरूको सेवा सुविधाको लागि आवश्यक बजेट प्रबन्ध गरेको छु । यसको लागि रू. १ करोड रकम विनियोजन गरेको छु ।

१४३ कर्मचारी कल्याण कोषको स्थापना गरी बजेटको सुनिश्चितता गर्दै लगिनेछ । आगामी आर्थिक वर्षका लागि कर्मचारी कल्याण कोषका लागि रू. २५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सभाका अध्यक्ष महोदय, गाउँसभाका सदस्यहरू

अब म आर्थिक वर्ष २०८१।८२ का लागि प्रस्तुत गरिएको बजेट तथा कार्यक्रमको पूर्ण कार्यान्वयन गर्नका लागि लिईएको राजस्व सङ्कलनका आधारहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

- i. रघुगंगा गाउँपालिकाले स्वीकृत गरेका मौजुदा करका श्रोतहरूका आधारमा स्वीकृत राजस्व असुली प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ii. कर तथा गैरकर राजस्व संकलनलाई प्रभावकारी बनाउन कानुनी तथा संस्थागत सुधार गरिनेछ । कर तथा गैरकरका दरलाई प्रगतिशील बनाई राजस्व परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- iii. रोडा, ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, चुनढुङ्गा लगायतका दहत्तर बहत्तर शुल्क, विज्ञापन कर र मनोरञ्जन कर स्थानीय तहबाट संकलन गरी विभाज्य कोष खातामा जम्मा गरी ६० प्रतिशत स्थानीय तहमा राखी ४० प्रतिशत प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा हुने कानुनी व्यवस्था प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- iv. प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी सम्भावित बगरक्षेत्रहरूबाट दहत्तर बहत्तर संकलन गरी आन्तरिक आय वृद्धी गर्ने लक्ष्य लिएको छु ।
- v. गाउँपालिका भित्रमा सम्पत्ति करलाई थप व्यवस्थित बनाई संकलन गरिनेछ ।
- vi. गाउँपालिकाका विभिन्न वडामा रहेका स्थानीय श्रोतहरूको अध्ययन गरी अवस्था र आवश्यकता अनुसार कानून निर्माण गरी सम्भाव्य श्रोतहरूको समुचित उपयोगको नीति लिईएको छ ।
- vii. गाउँपालिका भित्र सञ्चालित ठूला आयोजनाको निर्माणका कारण सडक जीर्ण हुने अवस्था आएमा त्यस्तो जीर्ण अवस्थाको मुल्यांकनका आधारमा स्थानीय सडक उपयोग सम्बन्धी शुल्क लगाउन आवश्यक नीति निर्माण गरिने छ ।
- viii. रघुगंगा खोलाको प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन गरी प्रतिवेदनका आधारमा नदी खोलाको पर्यवरणीय सन्तुलन नबिग्रने गरी नदी जन्य पदार्थको उत्खनन गरी आन्तरिक श्रोत वृद्धि गरिने छ ।
- ix. स्थानीय कर राजस्व विज्ञ परामर्शदाताको माध्यमबाट स्थानीय कर राजस्व सम्बन्धी अध्ययन गराई प्राप्त तथ्यका आधारमा सरोकारवालाहरूको सहभागितामा प्रशिक्षण गराई स्थानीय करको पहिचान तथा करलाई परिभाषित गरी स्थानीय कर राजस्वको स्थायीत्वमा आम गाउँपालिकाबासीहरूको उत्तरदायित्व वृद्धि गरिने छ ।

- x. राजस्व सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न प्रस्ताव गरिएको आर्थिक विधेयक, २०८१ लाई यसैसाथ प्रस्तुत गरेको छु । उक्त प्रस्ताव २०८१ साल श्रावण १ गतेबाट लागू हुने व्यवस्था मिलाएको छु ।

अब म बजेटमा उल्लिखित क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पर्ने बजेट विनियोजन र स्रोत अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१४४ नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तिय समानीकरण अनुदानतर्फ ७ करोड ८२ लाख रुपैयाँ, सङ्घीय सरकारको राजश्व बाँडफाँडतर्फ ९ करोड २२ लाख रुपैयाँ, सङ्घीय सरकार सशर्त अनुदान तर्फ २१ करोड ६८ लाख रुपैयाँ, सङ्घीय सरकार विशेष अनुदान तर्फ १ करोड २५ लाख रुपैयाँ गरी सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त हुने गरी ३९ करोड ९७ लाख रुपैयाँको बजेट प्राप्त हुन आएको छ । गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने समानीकरण अनुदान तर्फ ९४ लाख ५७ हजार रुपैयाँ, राजश्व बाँडफाँडतर्फ १ करोड १४ लाख ३८ हजार रुपैयाँ, समपुरक अनुदानतर्फ ६० लाख रुपैयाँ, विशेष अनुदानतर्फ ४० लाख रुपैयाँ गरी गण्डकी प्रदेश सरकारबाट जम्मा ३ करोड ८ लाख ९५ हजार रुपैयाँको बजेट प्राप्त हुन आएको छ । त्यसैगरी आगामी आ. व. का लागि आन्तरिक राजश्व तर्फ १ करोड ४५ लाख रुपैयाँको बजेट अनुमान गरिएको छ भने यस आ. व. मा खर्च नभई बाँकी रहने रकम ४ करोड रुपैयाँ हुने अनुमान गरी आन्तरिक आयतर्फ जम्मा रु. ५ करोड ४५ लाख रुपैयाँ रहने अनुमान गरिएको छ । सङ्घीय सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकार र आन्तरिक राजश्व (आगामी आ. व. को अनुमान र यस आ. व. मा खर्च नभई बाँकी रहने रकम) समेत गरी जम्मा ४८ करोड ५० लाख ९५ हजार कुल आय प्राप्त हुने अनुमान गरी सोहि बमोजिम व्ययको व्यवस्था मिलाएको छु ।

सभाका अध्यक्ष महोदय, गाउँसभाका सदस्यहरू

- II. यो बजेटको कार्यान्वयनमा नागरिक सहभागितालाई नागरिकको अधिकारको रूपमा स्थापित गरी स्वशासन र जनताद्वारा शासनको चरितार्थ गरी जनताप्रति पूर्ण जिम्मेवारपूर्वक भूमिका निर्वाह गर्ने कार्यमा हाम्रो सरकार पूर्ण प्रतिबद्ध छ ।
- III. यो बजेट तर्जुमाका लागि मार्गदर्शन गर्नुहुने गाउँपालिका अध्यक्ष, गाउँसभाका सदस्यहरू, विभिन्न राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र र विद्वत वर्ग, नागरिक समाजका तथा पत्रकार जगतबाट प्राप्त सुझाव, सहयोग र सल्लाहप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।
- IV. यो बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबै पक्षको पूर्ण सहयोग रहने अपेक्षा गरेको छु । साथै, मुलुक भित्र र बाहिर रहनु भएका सबै नेपालीलाई “*समृद्ध रघुगंगा, सुखी रघुगंगाबासी*” निर्माणको हाम्रो सरकारको महान यात्रामा सहभागी हुन आवाहन गर्दछु । धन्यवाद !

जय रघुगंगा गाउँपालिका !
जय रघुगंगाबासी !
प्रेम कुमारी पुन
उपाध्यक्ष

मिति: २०८१।०३।१० गते, सोमबार

अनुसूची -१, रघुगंगा गाउँपालिकाको आ. व. २०७९।८० को यथार्थ आय र व्ययको विवरण

क्र.सं.	स्रोत	तह	आ.व. २०७९।८० को स्विकृत बजेट	थप बजेट	घट बजेट	नयाँ कायम बजेट	निकासा भएको रकम रु.	खर्च रकम रु.
१	समानिकरण अनुदान	नेपाल सरकार	८९३०००००.००	०.००	०.००	८९३०००००.००	८२६०२५००.००	६७७४५१२०.६२
२	समानिकरण अनुदान	प्रदेश सरकार	९४८२०००.००	०.००	०.००	९४८२०००.००	८२८६७५०.००	५७९३३५८.००
३	राजश्व बाँडफाँड	संघीय सरकार	८८५९५०००.००	०.००	०.००	८८५९५०००.००	७२७३३०१८.४९	७०७९२०२३.८०
४	शसर्त अनुदान	संघीय सरकार	२२७२८६९६८.००	०.००	०.००	२२७२८६९६८.००	२०७६००८४३.२९	२०७६००८४३.२९
५	शसर्त अनुदान	प्रदेश सरकार	५००००००.००	०.००	०.००	५००००००.००	४२५५०००.००	४२५५०००.००
६	राजश्व बाँडफाँड	प्रदेश सरकार	६७९९०००.००	०.००	०.००	६७९९०००.००	६९३५९६०.००	३२६५०५१.१५
७	समपुरक अनुदान	प्रदेश सरकार	५००००००.००	०.००	०.००	५००००००.००	५००००००.००	५००००००.००
८	समपुरक अनुदान	संघीय सरकार	७४०००००.००	०.००	०.००	७४०००००.००	३३९६९०२.००	३३९६९०२.००
९	विशेष अनुदान	संघीय सरकार	२६००००००.००	०.००	०.००	२६००००००.००	६३९५५५७.४९	६३९५५५७.४९
१०	विशेष अनुदान	प्रदेश सरकार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
११	राजश्व बाँडफाँड	स्थानीय सरकार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१२	आन्तरिक राजश्व	आन्तरिक	१२७७५०७२.००	०.००	०.००	१२७७५०७२.००	११२१५२४४.५४	०.००
१३	गत वर्षको बजेट	आन्तरिक	६२३४७७५३.००	०.००	०.००	६२३४७७५३.००	६२३४७७५३.००	५०४११७४८.४६
	जम्मा		५३९९०५७९३.००	०.००	०.००	५३९९०५७९३.००	४७०६८९५२८.७३	४२४५७५६०४.७३

क्र.सं.	खर्च प्रकार	खर्च प्रतिशत	खर्च रकम रु.
१	चालु	८४.४१	२९६७३८९००.७०
२	पूँजिगत	६७.८७	१२७८३६७०४.०३
३	वित्तीय	०.००	०.००
	जम्मा	७८.६४	४२४५७५६०४.७३

प्रकोप (विपद) व्यवस्थापन कोषमा अ. ल्या.	३६०७६५५.५६
कोषमा चालु आ. व. मा जम्मा	३६१८३४.००
कोषमा प्राप्त जम्मा रकम	३९६९४८९.५६
प्रकोप (विपद) व्यवस्थापन कोषबाट भएको खर्च	३७४९३७.००
बाँकी रकम	३५९४५५२.५६

अनुसूची -२, आय-व्ययको संशोधित अनुमान २०८०।८१

रघुरांगा गाउँपालिकामा आ. व. २०८०।८१ को संशोधित अनुमान तथा २०८० साल श्रावण महिनाको सुरु देखि २०८१ साल जेठ मसान्तसम्म भएको स्रोत बमोजिमको आय र व्ययको विवरण

क्र.सं.	स्रोत	तह	चालु आ. व. को स्विकृत बजेट	थप बजेट	घट बजेट	नयाँ कायम बजेट	निकास भएको रकम रु.	खर्च रकम रु.	निकास/आम्दानी हुन बाँकी रकम
१	समानिकरण अनुदान	नेपाल सरकार	७९१०००००.००	०.००	०.००	७९१०००००.००	५८५३४०००.००	३२२५६६५३.००	२०५६६०००.००
२	समानिकरण अनुदान	प्रदेश सरकार	९५११०००.००	०.००	०.००	९५११०००.००	७१३३२५०.००	३५३१८४८.००	२३७७७५०.००
३	राजस्व बाँडफाँड	संघीय सरकार	८६८११६००.००	०.००	०.००	८६८११६००.००	६५२०७५१०.१६	५०४२१५४३.३३	२१६०४०८९.८४
४	शसर्त अनुदान	संघीय सरकार	२१६९०००००.००	०.००	०.००	२१६९०००००.००	२१०६३३१७०.००	१४५०३०६२७.००	६२६६८३०.००
५	शसर्त अनुदान	प्रदेश सरकार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
६	राजस्व बाँडफाँड	प्रदेश सरकार	७४६५०००.००	०.००	०.००	७४६५०००.००	७४१६३००.००	२६५६४३४.००	४८७००.००
७	समपुरक अनुदान	प्रदेश सरकार	६००००००.००	०.००	०.००	६००००००.००	२८०००००.००	२८०००००.००	३२०००००.००
८	समपुरक अनुदान	संघीय सरकार	५००००००.००	०.००	०.००	५००००००.००	७९८२४२.००	०.००	४२०१७५८.००
९	विशेष अनुदान	संघीय सरकार	७००००००.००	०.००	०.००	७००००००.००	२५७३९६७.००	२५७३९६७.००	४४२६०३३.००
१०	विशेष अनुदान	प्रदेश सरकार	५००००००.००	०.००	०.००	५००००००.००	०.००	०.००	५००००००.००
११	राजस्व बाँडफाँड	स्थानीय सरकार	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१२	आन्तरिक राजस्व	आन्तरिक	१३००००००.००	०.००	०.००	१३००००००.००	५६८९३६४.८८	०.००	७३१०६३५.१२
१३	गत वर्षको बजेट	आन्तरिक	४९५५१८२६.००	०.००	०.००	४९५५१८२६.००	४९५५१८२६.००	३२४८३०६८.१२	०.००
	जम्मा		४८५३३९४२६.००	०.००	०.००	४८५३३९४२६.००	४१०३३७६३०.०४	२७१७५४१४०.४५	७५००१७९५.९६

क्र.सं.	खर्च प्रकार	खर्च प्रतिशत	खर्च रकम रु.
१	चालु	६१.८८	२२२५९५१६५.६६
२	पुँजिगत	३९.१३	४९१५८९७५.२३
३	वित्तीय	०.००	०.००
	जम्मा	५५.९९	२७१७५४१४०.८९

प्रकोप (विपद) व्यवस्थापन कोषमा अ. ल्या.	३५०९५५२.५६
कोषमा चालु आ. व. मा जम्मा	
कोषमा प्राप्त जम्मा रकम	३५०९५५२.५६
प्रकोप (विपद) व्यवस्थापन कोषबाट भएको खर्च	८५०००.००
बाँकी रकम	३४२४५५२.५६

अनुसूची -३, राजस्व अनुमान २०८१।८२

क्र. सं.	राजस्व शिर्षक	राजस्व शिर्षक नं.	आ. व. २०८०।८१ को संशोधित आय अनुमान	आ. व. २०८१।८२ को प्रस्तावित आय अनुमान
१	संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरणः		३०९०६३०००	३०७५०००००
१.१	समानिकरण अनुदान		७९१०००००	७८२०००००
१.२	शसर्त अनुदान चालु		२०६९६३०००	२१०८०००००
१.३	शसर्त अनुदान पूँजीगत		११००००००	६००००००
१.४	विशेष अनुदान		७००००००	१२५०००००
१.५	समपुरक अनुदान		५००००००	०
२	राज्यकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरणः		२०५११०००	१९४५७०००
२.१	समानिकरण अनुदान		९५११०००	९४५७०००
२.२	विशेष अनुदान		५००००००	४००००००
२.३	समपुरक अनुदान		६००००००	६००००००
३	राजस्व बौद्धिबाट प्राप्त हुने आयः		९४२७६६००	११०६४००००
३.१	राजस्व बौद्धि -संघीय सरकार		८६८११६००	९२२०००००
३.१.१	बौद्धि भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर		४३४०५८००	६६६७०००९
३.१.२	बौद्धि भई प्राप्त हुने अन्तशुल्क		४३४०५८००	२४२१५४२०
३.१.३	राष्ट्रिय वन रोयल्टी			२०८११
३.१.४	पर्वतारोहण रोयल्टी			१२९३७६०
३.२	राजस्व बौद्धि -प्रदेश सरकार		७४६५०००	११४३८०००
३.२.१	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर		२००००००	२५०००००
३.२.२	बौद्धिबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर		५४६५०००	८९३८०००
३.३	राजस्व बौद्धि -स्थानीय सरकार		०	७००२०००
३.३.१	बौद्धिबाट प्राप्त हुने दहत्तर बहत्तर विक्रीबाट प्राप्त हुने आय			७००००००
३.३.२	बौद्धिबाट प्राप्त हुने मनोरञ्जन कर		०	०
३.३.३	बौद्धिबाट प्राप्त हुने विज्ञापन कर			२०००
४	अन्य संस्थाबाट अनुदान प्राप्तिः		०	०
४.१	सडकबोर्ड अन्य अनुदान			
५	आन्तरिक राजस्व		६२५५१८२६	४७४९८०००
५.१	सम्पत्ति कर	११३१३	२०००००	४०००००
५.२	भूमिकर/मालपोत	११३१४	१६०००००	५०००००
५.३	बहाल कर	११३१७	१५०००००	१००००००
५.४	बहाल विटोरी कर	११३१८	२०००००	१५००००
५.५	सवारी साधन कर (साना सवारी)	११४५१		१०००
५.६	अन्य मनोरञ्जन कर	११४७९		५००००
५.७	अखेटोपहारमा लागने कर	११६३२	५००००	१०००००
५.८	पर्यटन शुल्क	१४१९१		५००००
५.९	अन्य सेवा शुल्क तथा विक्री	१४२१९	४००००००	८०००००
५.१०	न्यायिक दस्तुर	१४२२१	१००००	५००००
५.११	परीक्षा शुल्क	१४२२४	७००००	८००००
५.१२	यातयात क्षेत्रको आमदानी	१४२२५		५०००००
५.१३	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	१४२२९	५००००	२०००००
५.१४	सिफारिस दस्तुर	१४२४३	२५०००००	६०००००
५.१५	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१४२४४	४०००००	५०००००
५.१६	नाता प्रमाणित दस्तुर	१४२४५	२०००००	३०००००
५.१७	अन्य दस्तुर	१४२४९	१७०००००	५०००००
५.१८	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१४२५३	१००००००	२००००००
५.१९	प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत	१४३१२	५००००	२५००००
५.२०	घरौटी सदरस्याहा	१४३१३	२००००	२००००
५.२१	अन्य राजस्व	१४५२९		१००००००
५.२२	व्यवसाय कर	१४६११	३०००००	२०००००
५.२३	बेरुजु फछ्यौट	१५१११	५००००	४७०००
५.२४	हरेक आ. व. को अन्त्यमा रहने अनुमानित बैंक मौज्जात	३२१२२	४९५५१८२६	४०००००००
	कुल जम्मा राजस्व तथा आय अनुमान		४८६४०२४२६	४८५०९५०००

अनुसूची ४, सशर्त (संघ) बजेट २०८१।८२

क्र.स.	कार्यक्रम /कार्यक्रम	खर्च शीर्षक	वार्षिक लक्ष्य			कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	
समानिकरण अनुदान						
६.३.१.१	समानिकरण-न्यूनतम अनुदान	२६३३१	१	३३.०८	३००००००.००	
६.३.१.२	समानिकरण-सुत्रमा आधारित अनुदान	२६३३१	१	४८.९५	४४४००००.००	
६.३.१.३	समानिकरण-कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान	२६३३१	१	४.९९	३८००००.००	
लघुउद्यम विकास कार्यक्रम						
२.६.४.१४	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रविधि हस्तान्तरण	२६३३२	२	७.७८	१४००००.००	
२.६.४.८६	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	२६३३२	२९	५१.११	९२००००.००	
२.६.४.८५	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम उद्यमीको स्तरोन्नती (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम)	२६३३२	२०	१३.३३	२४००००.००	
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद						
१.१.३.३	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	२६३३२	१	१००	९६६९९०००.००	
२.७.१३.४१	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२६३३२	१	१.३१	४६१०००.००	
७.२.१.१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२६३३२	१	२.३६	८२८०००.००	
१.१.३.४	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	२६३३२	१	१००	२१२७८०००.००	
२.७.११.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२६३३२	१	१०.१५	३५६९०००.००	
१.१.४.१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	२६३३२	१	२९.१२	१०२३७०००.००	
२.७.१३.४०	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२६३३२	१	२६.३	९२४८०००.००	
२.७.१३.३०२	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मूल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	२६३३२	१	२.६३	९२५०००.००	
२.७.१३.२३	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	२६३३२	१	१.८१	६३७०००.००	
२.७.१३.१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२६३३२	१	७.०३	२४७००००.००	

२.७.१३.१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२६३३२	१	४.१२	१४४७०००.००
२.४.६.२	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	२६३३२	१	४.९४	१७३८०००.००
२.७.१३.११	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	२६३३२	१	२.२८	८०००००.००
२.७.१३.५०	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२६३३२	१	६.५४	२३०१०००.००
२.७.१३.३०४	विपद्का समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि सिकाइ आपुरण तथा द्रुत सिकाइ योजना (ReAL) कार्यान्वयन	२६३३२	१	१.१४	४०००००.००
२.७.१३.३०५	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिकालागि छनौट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	२६३३२	१	०.२८	९७०००.००
स्वास्थ्य तथा आयुर्वेद					
२.७.२२.९४२१	आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद	२६३३२	१	९१.२	११७१०००.००
२.७.१८.३३४	महामारी/आकास्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	२६३३२	४	८९.२९	१०००००.००
१.१.१.८८	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पताल तथा आयुर्वेद औषधालयहरूमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरूको स्वीकृत दरबन्दी अनुसारको तलब, महगी भत्ता र पोषाक भत्ता	२६३३२	१	१००	३५७०००००.००
२.७.२२.१०७९१	किशोरकिशोरी स्वास्थ्य सेवा	२६३३२	१	२.५२	८४०००.००
२.७.२२.११३०७	एच.पी.भी. खोप अभियान तथा नियमित खोपमा शुरुवात को लागि कार्यक्रम संचालन तथा ब्यवस्थापन (स्वास्थ्यकर्मीको तालिम, महिला स्वास्थ्यस्वयंसेविका/ स्वयंसेवक को अभिमुखीकरण, विद्यालय शिक्षक को बैठक र पालिका तथा बडा खोप समन्वय समितिको बैठक) खर्च	२६३३२	१	९.५२	३१७०००.००
२.७.२२.९४२२	स्वास्थ्य चौकी (आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र) को न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम (अभिमुखीकरण, समिक्षा, फलो अप , अनुगमन तथा सुदृढीकरण समेत)	२६३३२	१	८.८	११३०००.००
७.१.४.१	मृगौला प्रत्यारोपण गरेका, डायलाइसिस गराइरहेका, क्यासर रोगी र मेरूदण्ड पक्षघातका विरामीहरूलाई औषधि उपचार खर्च बापत मासिक रु ५ हजार दरले उपलब्ध गराइने रकम	२६३३२	१	१००	१५७५०००.००
२.७.२२.१०९०७	स्थानिय तह तर्फ मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसंचार, न्यानो झोला, सुरक्षित निशुल्क गर्भपतन र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार कार्यक्रम	२६३३२	४	१८.९७	६३२०००.००
२.७.२२.१०९०८	स्थानिय तह मार्फत मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सन्चालन	२६३३२	४	३३.३८	१११२०००.००
२.७.२२.१०६८५	जुनोटिक रोगहरू, AMR सम्बन्धि पैरवी तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम,AMR Day,Rabies Day	२६३३२	१	१०.५३	२००००.००

२.७.२२.१०९४९	समुदायलाई क्षयरोग सम्बन्धी अभिमुखिकरण एवम् घरदैलो क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। क्षयरोगका जोखिम समुह तथा स्वास्थ्य सेवाको पहुच कम भएका समुदायमा सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परिक्षण, एवं पाँच वर्ष मुनिका बालबालिमा क्षयरोग रोकथाम सम्बन्धी टी.पि.टी. कार्यक्रम।	२६३३२	१	४१.०५	९४०००.००
१.१.१.८९	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (आयुर्वेद औषधालय)	२६३३२	१	१००	५५००००.००
२.७.१६.१२	पोषणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन	२६३३२	२	१००	३०००००.००
२.७.२२.१०५०४	प्रजनन रूग्णता स्वास्थ्य सेवा	२६३३२	१	२.०१	६७०००.००
२.७.२२.१०९०३	पोषण कार्यक्रम	२६३३२	४	१८.४९	६१६०००.००
२.७.२२.११३२६	नियमित तथ्याङ्कको गुणस्तर वृद्धिका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक बैठक, डाटा भेरिफिकेशन तथा भ्यालिडेशन एवम् अर्धवार्षिक र वार्षिक समिक्षा	२६३३२	१	१००	२३००००.००
२.७.२२.१०९४६	आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामग्री ढुवानी, रेकर्डिङ तथा रिपोर्टिङका लागि फर्म फरमेट छपाइ, ई-टि.वि रजिस्टरअध्यावधिक, विश्व क्षयरोग दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम, स्थलगत अनुशिक्षण तथा सुपरिवेक्षण, क्षयरोगका कार्यक्रमको अर्ध वार्षिक समिक्षा तथा कोहर्ट विश्लेषण	२६३३२	१	५८.९५	१३५०००.००
२.७.२२.१०७९०	परिवार योजना सेवा	२६३३२	१	३.७५	१२५०००.००
२.७.२२.११३०८	स्थानीय तहको साझेदारीमा नियमित खोप सुदृढीकरण, पूर्ण खोप सुनिश्चतता र दीगोपनाका लागि स्वास्थ्यकर्मिबाट वडामा घरधुरी सर्वेक्षण, पालिकाबाट वडा भेरिफिकेशन, अनुगमन तथा प्रमाणीकरणको सुपरिवेक्षण तथा व्यवस्थापन खर्च	२६३३२	२	११.३५	३७८०००.००
२.७.२२.१२०२२	डेङ्गु लगायतका किटजन्य रोगहरूको नियन्त्रणका लागि लामखुट्टेको वासस्थान खोजी गरी लार्भा नष्ट गर्ने, विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम, अभियान संचालन गर्ने तथा सरोकारवालाहरूसंग अभिमुखिकरण गर्ने र किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको डाटा भेरिफिकेशन	२६३३२	१	७८.९५	१५००००.००
२.७.२२.१२८८६	विश्व रक्तचाप दिवस तथा आत्महत्या न्यूनीकरण दिवस मनाउने	२६३३२	१	१०.५३	२००००.००
२.७.२२.११३०३	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोसाक प्रोत्साहन र यातायात खर्च)	२६३३२	७३	१००	१६०६०००.००
प्रधानमन्त्री रोजगार तथा रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम					
२.७.३.७	रोजगारी सृजना (नेपाल सरकार)	२६३३२	१	७५.१७	२१८००००.००
२.७.२८.१३६	रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन	२६३३२	१	०.५४	३००००.००
२.५.७.१०	प्राविधिक सहायकको पोसाक	२६३३२	१	०.१८	१००००.००
२.५.७.७	रोजगार संयोजकको पोसाक	२६३३२	१	०.३४	१००००.००
२.५.७.६	रोजगार संयोजकको स्थानीय भत्ता	२६३३२	१	४.९	१४२०००.००

२.५.७.५	रोजगार संयोजकको तलव	२६३३२	१	१९.५९	५६८०००.००
२.५.३.५	रोजगार सहायकको तलव	२६३३२	१	८.९७	५०००००.००
२.८.१.१०	सञ्चालित रोजगार आयोजनाहरुको अनुगमन/निरिक्षण	२६३३२	१	०.८१	४५०००.००
२.४.१.७	रोजगार सेवा केन्द्रको लागी मसलन्द खर्च	२६३३२	१	१.७९	१०००००.००
२.५.३.६	रोजगार सहायको स्थानीय भत्ता	२६३३२	१	१.७९	१०००००.००
२.६.५.३१	रोजगारीमा खटिनु पूर्व अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	२६३३२	१	०.७२	४००००.००
२.५.३.७	रोजगार सहायकको पोशाक भत्ता	२६३३२	१	०.१८	१००००.००
२.५.७.८	प्राविधिक सहायकको तलव	२६३३२	१	८.९७	५०००००.००
२.७.३.८	रोजगारी सृजना (आई.डि.ए.)	२६३३२	१	५०.५१	२८१६०००.००
२.६.४.३१५	कार्यस्थलमा आधारित सीप/क्षमता विकास तालिम र जीवन उपयोगी सीप तालिम	२६३३२	१	१६.१४	९०००००.००
२.७.२५.१३१	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन	२६३३२	१	१.७९	१०००००.००
२.४.११.२	कार्यस्थल सुरक्षा सामग्री	२६३३२	१	३.५९	२०००००.००
२.५.७.९	प्राविधिक सहायकको स्थानीय भत्ता	२६३३२	१	१.७९	१०००००.००
२.७.२५.५७२	स्थानीय तहको रोजगार रणनीति तर्जुमा/ अध्यावधिक/ कार्यान्वयन तथा आन्तरीक रोजगारी प्रवर्द्धन अभियान सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन	२६३३२	१	१.७९	१०००००.००
कृषि तथा पशु सम्बन्धी कार्यक्रम					
२.५.७.२१	कृषि तथा पशु सेवाका एक गाँउ एक प्राविधिकहरुको तलव भत्ता	२६३३२	६	८६.५८	१०३२०००.००
२.७.१८.२४७	इपिडेमियोलोजिकल रिपोर्टिङ्ग	२६३३२	१२	१०.७१	१२०००.००
१.१.२.२२	कृषि स्नातक करार	२६३३२	१	१००	५२५०००.००
२.७.१५.१२९	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	२६३३२	१	८.३९	१०००००.००
२.७.१५.१३०	कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याकं अध्यावधिक कार्यक्रम	२६३३२	१	५.०३	६००००.००
राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण					
२.९.९.७	अन्य विविध खर्च (चिया, पानि लगायत अन्य विविध)	२६३३२	१	०.४३	२४०००.००
२.५.७.४३	एम.आई.एस.अपरेटर र फिल्ड सहायक पोशाक भत्ता	२६३३२	२	४.०४	२००००.००
२.५.७.४१	स्थानीय तहका MIS Operator को लागत साझेदारी अन्तर्गत संघीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	२६३३२	१	४९.२९	२४४०००.००

२.५.७.४२	स्थानीय तहका फिल्ड सहायकको लागत साझेदारी अन्तर्गत संघीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	२६३३२	१	४६.६७	२३१०००.००
गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम					
१.३.१.४	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमका सामाजिक परिचालको पोशाक खर्च	२६३३२	१	२.४१	१००००.००
२.४.१.२०	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालको मसलन्द खर्च	२६३३२	१	२.४१	१००००.००
२.७.२८.१४१	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम लागु भएका स्थानीय तहमा कार्यक्रम सञ्चालन खर्च	२६३३२	१	४८.१९	२०००००.००
२.५.७.४०	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालको पारिश्रमिक	२६३३२	१	४६.९९	१९५०००.००
सशर्त अनुदान -पुँजीगत					
११.४.८.२७४९	छहरेखेला, रिखार मन्दीर जाने पुल, फाट उततिसनी, पाखापानी कोटगाउ, कोसेरा खोला, यांगले खरीबोट, रघुगंगा गाउँपालिका, म्याग्दी	२६३३६	१	१००	१००००००.००
११.४.२२.१८०३८	म्याग्दी जिल्ला रघुगङ्गा गा.पा ५ झी-टोड्के सडक स्तरोन्नति कार्य	२६३३६	१	१००	५००००००.००
विशेष अनुदान -पुँजीगत					
११.४.२२.१७१३६	वडा नं २ मुक्तिधाम मावि कृषि प्राविधिक तर्फको भवन र छात्रावास भवन निर्माण	२६३३७	१	१३.७८	१२५०००००.००
सामाजिक विकास					
२.६.४.१३	अति गरिब परिवारहरुको लागि कम्तिमा १० जनाको लागि हुने गरी साझा सुविधा केन्द्रको स्थापना	२६३३२	१	२७.७८	५०००००.००
२.७.२५.६६३	नमूना बस्तीका दलित, अल्पसंख्यक, अतिसिमान्तकृत, सिमान्तकृत समुदायका, लैंगिक हिंसा र मानव बेचबिखनबाट पीडित प्रभावित र विपन्न महिलाहरुका लागि रोजगारमूलक तालिम (वस्तुगत टेवासमेत)४, रघुगंगा गाउँपालिका वडा नं. ७, चिमखोला म्याग्दी गण्डकी प्रदेश	२६३३२	१	१००	११०००००.००
कुल बजेट					३०८९४४०००.००

तयार गर्नेको नाम ,पद र दस्तखत :

मिति :

आयोजना/कार्यालय प्रमुखको दस्तखत :

मिति : मिति :

अनुसूची -४, कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च र गाउँपालिकास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र. सं.	खर्च उप-शिर्षक नं.	खर्च उप-शिर्षक	बा. व. २०८१।८२
		चालु खर्च:	
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	२९५०००००
२	२१११२	पदाधिकारी सुविधा	१०००००००
३	२११२१	पोशाक भत्ता	६०००००
४	२११२३	औषधी उपचार खर्च	२०००००
५	२११३१	स्थानीय भत्ता	१३०००००
६	२११३२	महंगी भत्ता	१००००००
७	२११३३	फिल्ड भत्ता	१००००००
८	२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता	६०००००
९	२११३५	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	२००००००
१०	२११३९	अन्य भत्ता (कार्य सम्पादनमा आधारित भत्ता जोखिम भत्ता तथा प्रोत्साहन भत्ता)	२००००००
११	२११४१	पदाधिकारी बैठक भत्ता (विषयगत समितिको बैठक भत्ता समेत)	१७०००००
१२	२१२११	कर्मचारीको सामाजिक सुरक्षा कोष खर्च	१००००००
१३	२१२१३	कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	१००००००
१४	२१२१४	कर्मचारी कल्याण कोष	२५००००००
१५	२१२२१	पदाधिकारी सामाजिक सुरक्षा कोष खर्च	१००००००
१६	२१२२३	पदाधिकारीको बीमा खर्च	४३०००००
१७	२२१११	पानी तथा विजुली	४००००००
१८	२२११२	सञ्चार महसुल तथा स्वास्थ्य संस्थामा सञ्चार सेवा विस्तार	१०००००००
१९	२२२११	इन्धन (पदाधिकारी)	६००००००
२०	२२२१२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	९००००००
२१	२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च	२५००००००
२२	२२२१४	बिमा तथा नविकरण खर्च	५००००००
२३	२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार	७००००००
२४	२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	३८००००००
२५	२२३१४	इन्धन (अन्य प्रयोजन)	३००००००
२६	२२३१५	पत्रपत्रिका छपाइ तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१०००००००
२७	२२३१९	कार्यालय सञ्चालन खर्च (अन्य)	५००००००
२८	२२४१२	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर सञ्चालन	१०००००००
२९	२२४१३	करार सेवा शुल्क (गाउँपालिका करारका कर्मचारीको पारीश्रमिक भत्ता एवं संधिय तथा प्रदेश सरकारको कार्यक्रम तर्फका करारका कर्मचारीको साझेदारिमा आधारित पारिश्रमिक तथा सेवा सुविधा (ओभिओटी) समेत)	१०३००००००
३०	२२४१९	अन्य सेवा शुल्क (पुल हेरालु तथा वार्षिक नविकरण र सदस्यता शुल्क)	५००००००
३१	२२५११	कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि तालिम तथा क्षमता विकास खर्च	५००००००
३२	२२५२२	सार्वजनिक सुनुवाई तथा विकास संवाद कार्यक्रम (प्रत्येक चौमासिकमा एक पटक)	३००००००
३३	२२५२२	सामाजिक परीक्षण	२००००००
३४	२२५२२	वार्षिक तथा अर्धवार्षिक समिक्षा	३००००००
३५	२२६११	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन खर्च	९००००००
३६	२२६१२	दैनिक तथा भ्रमण खर्च (कर्मचारी)	१५००००००
३७	२२६१९	दैनिक तथा भ्रमण खर्च (पदाधिकारी)	५००००००
३८	२२६१३	विशिष्ट व्यक्ति तथा प्रतिनिधि मण्डलको भ्रमण खर्च	२००००००
३९	२२६१९	कर्मचारी जनप्रतिनिधी अध्ययन अवलोकन भ्रमण	८००००००
४०	२२७११	अतिथि सत्कार खर्च	२००००००
४१	२२७११	विविध खर्च	३०००००००
४२	२२७२१	सभा सञ्चालन तथा तयारी खर्च	५००००००
४३	२५३१५	अन्य संस्था सहायता	३००००००
४४	२८१४२	भाडा (घर तथा जमिन)	१०००००००
४५	२८१४९	अन्य भाडा	५००००००
४६	२८१४३	मेशिनरी औजार भाडा	२००००००
४७	२२७२२	गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O & M Survey)	५००००००

			जम्मा चालु खर्च	६४९३००००
			पुँजिगत खर्च	
४९	३११२१	सवारी साधन खरिद		३५०००००
५०	३११२१	सवारी साधन (दुईपाङ्गे) खरिद		६०००००
५१	३११२२	मेशिनरी तथा औजार (स्वास्थ्य संस्थामा कम्प्युटर, ल्यापटप, ब्याकअप, प्रिन्टर, लगायत आवश्यक उपकरण खरिद तथा मर्मत समेत)		३५०००००
५२	३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स		४००००००
५३	३११३२	अनुसन्धान तथा विकास सम्बन्धि खर्च		९६०००
५४	३११३४	कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरिद		५०००००
५५	३११३५	पुँजिगत परामर्श खर्च		१००००००
			जम्मा पुँजिगत खर्च	१३३९६०००
			कुल जम्मा कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	९६३२६०००
क्र. सं.		शाखागत र गाउँपालिकास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमहरू		बजेट रु.
शिक्षा युवा तथा खेलकुद				
१		बालविकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारी तलब भत्ता		४५०००००
२		बालविकास सहजकर्ताको तलब (गाउँपालिकाबाट नियुक्त)		९१५००००
३		विद्यालय शिक्षकको तलबभत्ता		६००००००
४		विद्यालय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण		४०००००
५		करार शिक्षक व्यवस्थापन खर्च		२०००००
६		राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता		१००००००
७		विभिन्न खेलकुद सम्बन्धी कार्यक्रम		५०००००
८		विद्यालय कम्प्युटर खरिद तथा व्यवस्थापन		५०००००
९		आधारभूत तह परीक्षा सञ्चालन		६०००००
१०		आधारभूत तहको शैक्षिक उन्नयन (LEARN सँग साझेदारी)		१३०००००
११		शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण		१०००००
१२		प्रारम्भिक बाल विकास र शिक्षा कक्षाकोठा व्यवस्थापन		२०००००
१३		उत्कृष्ट विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थी प्रोत्साहन		२०००००
१४		अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम		२५००००
१५		विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी क्षमता विकास तालिम		३०००००
१६		विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान		२०००००
१७		स्थानीय तहको शैक्षिक योजना निर्माण		५०००००
१८		प्र. अ. बैठक सञ्चालन खर्च		२०००००
१९		प्र. अ. प्रोत्साहन भत्ता		३४००००
२०		कबड्डी खेलका लागि म्याट खरिद		३०००००
२१		नमुना विद्यालय विकास कार्यक्रम		२०००००
२२		विद्यालय कार्यालय व्यवस्थापन (५०% लागत साझेदारी)		१२०००००
२३		विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्च		५०००००
२४		विद्यार्थीसँग स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रम		२०००००
२५		विद्यालय छात्रवास व्यवस्थापन		१०००००
		जम्मा		२६९४००००
रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम				
१		आप्रवासी स्रोतकेन्द्रको पारिश्रमिक		२०५०००
		जम्मा		२०५०००
स्वास्थ्य तथा आयुर्वेद				
१		सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईका कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक		७००००००
२		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका क्षमता विकास तालिम, प्रोत्साहन तथा सञ्चार खर्च		४०००००
३		आयुर्वेद प्रवर्द्धन कार्यक्रम		१३०००००
४		स्वास्थ्य प्रोफाइल निर्माण		६०००००
५		औषधि खरिद र स्वास्थ्य संस्था, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई तथा औषधालय उपकरण खरिद		१५०००००

६		गाउँपालिका अध्यक्ष विपन्न नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम (म. स्वा. स्व. से. समेत)	११०००००
७		पोषण प्रवर्द्धन तथा पोषणमैत्री बडा तथा पालिका घोषणा सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन	५०००००
८		सुत्केरी महिलाहरुका लागि स्वास्थ्यकर्मी सहित उपाध्यक्ष उपहार कार्यक्रम 'पोषिलो खाना, कोशिली झोला'	६०००००
९		बर्थिड सेन्टरमा सुत्केरी महिलालाई पोषिलो /झोलिलो खानपानको लागि सामग्री व्यवस्थापन	१०००००
१०		अध्यक्षसँग ज्येष्ठ नागरिक नसर्ने रोग तथा मनोसामाजिक परामर्श कार्यक्रम	६०००००
११		स्वयंसेविका दिवस तथा अर्धवार्षिक र वार्षिक समिक्षा तथा अनुगमन	१५००००
१२		नियमित खोप सुदृढीकरण, पूर्ण खोप बडा तथा पालिका घोषणा	१०००००
१३		गर्भवती महिलाहरुका लागि स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुन यातयात खर्च	२०००००
१४		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका विदाई तथा राष्ट्रिय कार्यक्रम सञ्चालनको दिनका यातयात खर्च	२०००००
१५		एकिकृत विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर (पालिकाको दुई क्षेत्रमा)	५०००००
१६		सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईहरुमा अक्सिजन व्यवस्थापन	१०००००
		जम्मा	१४९५००००
विपद् व्यवस्थापन			
१		विपद् व्यवस्थापन कोष	४००००००
२		एम्बुलेन्स व्यवस्थापन खर्च	५०००००
३		विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण	२०००००
		जम्मा	४७०००००
न्यायिक समिति			
१		न्यायिक समिति व्यवस्थापन	२०००००
		जम्मा	२०००००
पूर्वाधार विकास			
१		निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	५०००००
२		निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तीको मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	५०००००
३		नियमित सडक मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन	४००००००
४		कार्यालय प्रशासकीय भवन निर्माण	२०००००००
५		गाउँपालिका जाने चोकबाट गाउँपालिकासम्म मोटरबाटो ढलान	६५०००००
६		नाउवारी गाँडापानी सडक स्तरोन्नती बडा नं. २	५०००००
७		सेतिकाठा घट्ट सडक निर्माण बडा नं. २	५०००००
८		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी भगवती उपाशाखा शौचालय निर्माण बडा नं. २	३०००००
९		दुलेपानी आमा समूह भवन तथा शौचालय निर्माण बडा नं. ३	५०००००
१०		ज्ञानोदय मा. वि. छाना मर्मत बडा नं. ३	३०००००
११		बैसरी रिसिन चौतारी गोरेटोबाटो मर्मत बडा नं. २	४०००००
१२		निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षणका लागी उपकरण खरिद	२५००००
१३		ठाडाखानी मालिका सडक निर्माण योजना बडा नं. ६	८०००००
१४		न्यू जेनेरेशन युवा क्लब भगवती शौचालय निर्माण बडा नं. २	४०००००
१५		कालमुडा ढल निर्माण बडा नं. ६	२०००००
१६		मौवाफाँट सिकाई केन्द्र भवन निर्माण बडा नं. ३	७०००००
१७		बादुक तिफ्ल्याड सामुदायिक आर्यघाट व्यवस्थापन बडा नं. १	५०००००
१८		श्री ईश्वरानन्द ध्यानाश्रम गौशाला व्यवस्थापन	५०००००
१९		प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग साझेदारी	८०००००
२०		झीँ बडा कार्यालय घेराबार बडा नं. ५	६०००००
२१		दमिजा फोहोर व्यवस्थापन बडा नं. ४	१०००००
		जम्मा	३८४०००००
सामाजिक विकास, समावेशीकरण तथा सुरक्षा			
१		सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा सहजीकरण खर्च	५०००००
२		बालबालिका तथा युवा सम्बन्धि कार्यक्रम	५०००००
३		नारी दिवस कार्यक्रम	५०००००
४		अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रम	४०००००
५		दलित लक्षित कार्यक्रम	८०००००
६		घरेलु हिंसा, लैंगिक तथा यौनिक हिंसा सचेतना कार्यक्रम	१०००००
७		लोक/शिक्षक सेवा कक्षा सञ्चालन	३०००००
८		जनजाती भाषा संस्कृति संरक्षण	५०००००

९		उपाध्यक्ष महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम	५०००००
१०		छोरी पेवा बचत कार्यक्रम	२५००००
११		खानेपानीका मुहानको पहिचान, संरक्षण, गुणस्तर परीक्षण, निर्मलीकरण र सरसफाई कार्यक्रम सञ्चालन	३०००००
१३		घरेलु हिसा सेवा कोष	२०००००
१४		GESI Audit सम्बन्धी खर्च	२०००००
१५		सामाजिक सुरक्षा लाभप्राप्ती पहिचानका लागि बायोमेट्रिक स्क्यानर डिभाईस खरिद गर्ने	३०००००
		जम्मा	४९०००००
राजस्व तथा कर			
१		राजस्व संकलन तालिम, कर शिक्षा तथा सचेतना कार्यक्रम	२०००००
		जम्मा	२०००००
सहकारी			
१		सहकारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२०००००
		जम्मा	२०००००
पर्यटन तथा सँस्कृति			
१		पर्यटन प्रवर्द्धन तथा प्रचार प्रसार र सूचना केन्द्र स्थापना	५०००००
२		रिखार मन्दिर जाने तिर्थयात्री ठाँटी पुनःनिर्माण, पात्लेखर्क बडा नं. ८	५०००००
३		तिर्थयात्री तथा पर्यटकका लागि अस्थायी आवास निर्माण	२५००००
४		होमस्टे प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१०००००
५		परम्परागत चौतारी पोखरी तथा बर, पिपल, शमी संरक्षण	५०००००
		जम्मा	१६२५०००
कृषि विकास			
१		रैथाने (स्थानीय) बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१००००००
२		मोरी विकास कार्यक्रम	८०००००
३		सार्वजनिक, निजी, साझेदारी (PPP Model) अन्तर्गत नमुना कृषि फर्म स्थापना	५०००००
४		च्याउ उत्पादन प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम	३०००००
५		युवा लक्षित कृषि कार्यक्रम	४०००००
६		बाली उपचार शिवर (Plant Clinic) तथा बाली संरक्षण सेवा	३०००००
७		अन्तर-जिल्ला पालिका कृषक भ्रमण	२०००००
८		गँडजौला मल ५०% अनुदानमा उत्पादन कार्यक्रम	२०००००
९		५०% अनुदानमा प्लास्टिक टनेल वितरण	३०००००
१०		मागमा आधारित कार्यक्रम	३०००००
११		मौसम अनुसारको तरकारी बीउ वितरण	२५००००
१२		स्थलगत कृषक तालिम सञ्चालन	२०००००
१३		कृषि उपज बजारीकरण सहयोग कार्यक्रम	२०००००
१४		कृषि कार्यक्रम अनुगमन, निरीक्षण तथा कार्यक्रम संचालन भ्रमण	१५००००
१५		धान दिवस तथा कृषि सम्बन्धी अन्य दिवसहरु	१०००००
१६		कृषि मेला प्रदर्शनी	१०००००
१७		घुम्टी माटो परीक्षण तथा माटो सुधार कार्यक्रम	१०००००
१८		उन्नत कृषि प्रविधि प्रदर्शनी	५०००००
१९		क्रप कटिड कार्यक्रम	८०००००
२०		कृषक समस्या पहिचान तथा समाधान (PCPS) गोष्ठी संचालन	५०००००
२१		अन्तरसमूह कृषक प्रतियोगिता	४०००००
२२		कृषि सम्बन्धी प्रकाशन/प्रसारण	३०००००
		जम्मा	५६५००००
पशु सेवा			
१		पशुपंक्षी औषधी तथा औषधिजन्य सामग्री खरिद	१००००००
२		हिउँदै तथा वर्षे घाँसका बिउ तथा बेर्ना वितरण	३०००००
३		कृत्रिम गर्भाधारण कार्यक्रम	५०००००
४		घुम्टी गोठका भेडा बाख्रामा आन्तरिक तथा बाह्य परजीविको औषधि वितरण	२०००००
५		निःशुल्क पशु स्वास्थ्य घुम्टी शिविर	२०००००
६		प्राविधिक स्तरीय तालिम सञ्चालन	१०००००
७		भकारो सुधार कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा)	६०००००

८		मागमा आधारित कृषक स्तरीय पशुपालन तालिम सञ्चालन (सर्वै वडामा)	२५००००
९		पशुपंक्षीलाई निःशुल्क खोप कार्यक्रम	४०००००
१०		अनुगमन तथा मूल्याङ्कन खर्च	१५००००
११		पशुपंक्षी विमा कार्यक्रम	१५००००
१२		भेडा बाखाको लागि डिपिङ ट्याङ्ग खरिद	४०००००
१३		वडाका पशु प्राविधिकहरुलाई लजिस्टिक सपोर्ट कार्यक्रम	५०००००
१४		मासिक रूपमा वडाका पशु प्राविधिकहरुसँग अन्तर्क्रिया बैठक	२०००००
		जम्मा	४५०००००
सुशासन तथा संस्थागत विकास			
१		विभिन्न संघसंस्था, कृषक तथा निजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन	७०००००
२		विविध कार्यक्रम खर्च	८०००००
३		सेवा र परामर्श खर्च	५०००००
४		अन्तरपालिका समन्वय बैठक	१०००००
५		राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय भगीनी सम्बन्ध	५०००००
६		"हाम्रो समाज, राम्रो समाज" कार्यक्रम	२०००००
७		वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम (साझेदारीमा)	१०००००
८		घुम्ती सेवा शिविर सञ्चालन	३०००००
९		नागरिक सूचना प्रवाह	१००००००
१०		उपभोक्ता समितिको अनुशिक्षण कार्यक्रम	२०००००
१२		मध्यमकालीन खर्च संरचना निर्माण	३०००००
		जम्मा	६७०००००
		प्रशासनिक तथा शाखागत र गाउँपालिकास्तरीय योजना तथा कार्यक्रम जम्मा	२०९४९८०००
		समपुरक अनुदानमा सहभागीता	१०००००००
		वडागत बजेट तथा सिलिङ	१९३०००००
		गत वर्षको दायित्व भुक्तानी (अनुमानित)	७००००००
		गाउँपालिका आन्तरिक बजेट कुल जम्मा	२४५७९८०००

अनुसूची -६, वडागत बजेट तथा कार्यक्रमहरु २०८१।८२

क्र. सं.	खर्च उप-शिर्षक नं.	खर्च उप-शिर्षक	चालु खर्च	पूँजीगत खर्च
वडा नं. १				
१		वेगखोला वडा कार्यालय निर्माण योजना वडा नं. १		१००००००
२		२ नं. टोल ढल निकास योजना वडा नं. १		३०००००
३		देउराली बाहुनस्वौरा ढाँड चेनेडाँडा सिम सडक मर्मत योजना वडा नं.१		३०००००
४		तिप्ल्याड बाँदुक पुन भिरी सडक स्तरोन्नती वडा नं. १		३०००००
५		तिप्ल्याड काभ्राखर्क बतसे मोटरबाटो तथा पदमार्ग मर्मत योजना वडा नं. १		४०००००
जम्मा				२३०००००
कुल जम्मा वडा नं. १			२३०००००	
वडा नं. २				
१		वडा कार्यालय स्वास्थ्य चौकी गोरेटोबाटो निर्माण वडा नं. २		५०००००
२		रुइसेटोल एक घर एक धारा निर्माण वडा नं. २		५०००००
३		न्यू जेनेरेशन तथा देउराली युवा क्लब बास्केटबल फाइबर बोर्ड खरिद वडा नं. २		२५००००
४		सिरुबारी रोतोपानी पदमार्ग निर्माण वडा नं. २		५०००००
५		खाल्टे खानेपानी ट्याङ्की निर्माण वडा नं. २		५०००००
६		मुलपानी तथा धारापानी मोटरबाटो निर्माण वडा नं. २		२५००००
जम्मा				२५०००००
कुल जम्मा वडा नं. २			२५०००००	
वडा नं. ३				
१		ज्ञानोदय मा. वि. खेलमैदान निर्माण वडा नं. ३		५०००००
२		बगौचा मन्दिर संरक्षण वडा नं. ३		१५००००
३		बुढीचौर स्वामिबोट मोटरबाटो निर्माण वडा नं. ३		१५००००
४		अर्गल रानीपौवा मोटरबाटो स्तरोन्नती वडा नं. ३		१५००००
५		प्युठानी टोल मुक्तिधाम मा. वि. गोरेटोबाटो निर्माण वडा नं. ३		२०००००
६		कलेजावाङ्ग गोरेटोबाटो तथा ढल निकास वडा नं. ३		२०००००
७		मौवाफाँट मोटरबाटो तथा गोरेटोबाटो मर्मत वडा नं. ३		३५००००
८		मालिका मोटरबाटो तथा गोरेटोबाटो मर्मत वडा नं. ३		२०००००
९		स्वामीबोट ठूलोढुङ्गा मोटरबाटो मर्मत तथा ढल निकास वडा नं. ३		३०००००
१०		युवा तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम वडा नं. ३	१०००००	
११		कृषि प्रवर्द्धन कार्यक्रम वडा नं. ३	२०००००	
१२		स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम वडा नं. ३	१०००००	
१३		शिक्षा विकास कार्यक्रम वडा नं. ३	१०००००	
१४		महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम वडा नं. ३	१०००००	
जम्मा			६०००००	२२०००००
कुल जम्मा वडा नं. ३			२८०००००	
वडा नं. ४				
१		कभर्डहल निर्माण दर्मिजा वडा नं. ४		१००००००
२		सिद्धभूमे आमा समूह भवन निर्माण योजना वडा नं. ४		१००००००
३		वडाध्यक्ष शैक्षिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम वडा नं. ४	२०००००	
४		विविध खर्च	१०००००	
जम्मा			३०००००	२००००००

कुल जम्मा वडा नं. ४			२३०००००	
वडा नं. ५				
१		झीं वडा कार्यालय घेराबार वडा नं. ५		२१०००००
२		स्वास्थ्य पोषण कार्यक्रम वडा नं. ५	५००००	
३		विपद् व्यवस्थापन वडा नं. ५	१५००००	
जम्मा			२०००००	२१०००००
कुल जम्मा वडा नं. ५			२३०००००	
वडा नं. ६				
१		पाखापानी बर्थिङ सेन्टर मर्मत वडा नं. ६		४०००००
२		अमर मा. वि. पाखापानी पर्खाल मर्मत वडा नं. ६		१५००००
३		गौनाखर्क पुतुपुत गोरेटोबाटो निर्माण वडा नं. ६		२०००००
४		सनराईज युथ क्लब शौचालय निर्माण वडा नं. ६		५०००००
५		पाखापानी झिगुरुक गोरेटोबाटो निर्माण वडा नं. ६		२५००००
६		रायखोर समाजघर शौचालय निर्माण वडा नं. ६		३०००००
७		हरि आ. वि. खानेपानी मर्मत वडा नं. ६		१३५०००
८		वडा अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता वडा नं. ६	५०००००	
९		६ नं. वडा कार्यालय डकुमेन्ट्री निर्माण वडा नं. ६	५००००	
१०		श्रम संस्कृति प्रोत्साहन वडा नं. ६	१५०००	
जम्मा			५६५०००	१९३५०००
कुल जम्मा वडा नं. ६			२५०००००	
वडा नं. ७				
१		विद्यालय व्यवस्थापन वडा नं. ७		५०००००
२		आर्यघाट निर्माण वडा नं. ७		१००००००
३		नामिला शौचालय निर्माण वडा नं. ७		३०००००
४		घेराबारी पदमार्ग निर्माण वडा नं. ७		३०००००
५		हिमालयन आमा समूह भवन सिलिङ निर्माण वडा नं. ७		१०००००
६		चिमखोला स्वास्थ्यचौकी व्यवस्थापन वडा नं. ७	१०००००	
जम्मा			१०००००	२२०००००
कुल जम्मा वडा नं. ७			२३०००००	
वडा नं. ८				
१		रघुगंगा गा. पा. वडा नं. ८ मा इन्टरनेट सेवा विस्तार		९०००००
२		कुइनेखानी मोटरबाटो स्तरोन्नती वडा नं. ८		६०००००
३		रिखार गोरेटोबाटो निर्माण वडा नं. ८		५०००००
४		दुवाडी पहिरो नियन्त्रण तथा काठेपुल निर्माण वडा नं. ८		३०००००
जम्मा				२३०००००
कुल जम्मा वडा नं. ८			२३०००००	
वडा चालु तथा पुँजीगत जम्मा			१७६५०००	१७५३५०००
कुल वडागत सिलिङ			१९३०००००	